

ЈДГ "8 МАРТ"-НА ОПШТИНА КИСЕЛА ВОДА ВО ГРАД СКОПЈЕ
лоциран на ул."Христо Татарчев"бр.45 тел 389 2 2779-229 и факс 389 2 2775-335
www.jdq-8mart-skopje.org.mk, email – osmimart_rasadnik@yahoo.com

Арх. бр I 01-581/1
од 18.09. 2014 год.
Скопје

Г О Д И Ш Е Н И З В Е Ш Т А Ј

за работата ЈДГ "8 Март" - на општина
Кисела Вода во Град Скопје
за 2013/2014 година

Скопје, Јуни 2014 / Септември 2014 год.

1. ВОВЕД

Воспитно - образовната и згрижувачката дејност во Јавната детска градинка "8 Март" – на општина Кисела Вода во Град Скопје, како дел од целокупниот воспитно - образовен систем, во текот на 2013/2014 година се реализираше одговорно и совесно преку соодветно планирање, програмирање, евидентирање и евалуирање на работата. Нејзините резултати прегледно ќе бидат изложени во натамошниот текст на извештајот.

Својата работа ЈДГ ја засноваше на почитување на законските, статутарните и програмските регулативи, како и најновите педагошки - психолошки сознанија. Основната дејност - згрижување и воспитание на деца од предучилишна возраст се остваруваше преку: згрижување, престој , нега, исхрана, воспитание, образование, спортско - рекреативни, културно - забавни активности, мерки и активности за подобрување и зачувување на здравјето и за поттикнување на интелектуалниот, емоционалниот, физичкиот, менталниот и социјалниот развој на детето, создавање на поквалитетни услови за престој на деца од 8 месечна до 6 годишна возраст, односно, до вклучување во основно образование – деветолетка .

За таа цел, во текот на изминатата година, само како ориентир, се користеа Основи на Програмата за воспитно -образовната работа со деца од предучилишна возраст во ЈДГ донесена од МТСП на Р.Македонија и експериментално се започна со имплементација на документот Стандарди за рано учење и развој за деца од 0 до 6 год.

Програмските задачи кои градинката ги остваруваше во изминатата година беа усогласени со потребите на предучилишното воспитание и образование и неговото воспитно - образовно дејствување, со психо-физичкиот развој на децата, индивидуалните и возрасни можности и особености на децата, како и со потребите и барањата на семејството.

2. ПОЈДОВНИ ОСНОВИ ЗА ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ДЕЈНОСТА

Појдовни основи за организирање на дејноста-работка на ЈДГ "8 Март" на општина Кисела Вода во град - Скопје, се:

- член 59 од Законот за заштита на децата (Сл.весник на РМ 98/2000);
  - Програма за рано учење и развој(Сл. весник на Р.М. бр 22/13 12/14 од 06.03.2014 год.);
  - Стандарди за рано учење и развој кај децата од 0-6 години возраст-документ изработен од МТСП од Р. Македонија и канцеларија на УНИЦЕФ;
  - Основи на демократија -пат кон граѓанско општество;
  - Условите што ги обезбедува детската градинка за реализирање на целите, задачите и програмските содржини;
  - Позитивните искуства и резултати што ги постигнала ЈДГ "8 Март" - Скопје, во повеќегодишниот период на плодна згрижувачко - воспитна и образовна активност;
  - Најновите педагошко - психолошки научни сознанија за детските развојни и интелектуални потенцијали;
  - Педагошко - психолошка литература за развојот на детето до поаѓање во училиште.
- Добро организирано воспитание и образование на децата од предучилишна возраст преставува концепт кој треба да биде заснован на добри и јасно прецизирани принципи од причина што овој сегмент од детското воспитание и образование е од голем општествен интерес.

Оттаму ,сé е насочено кон подобрување на условите за практична апликација на хуманистичкиот-педагошко-психолошки правец, кој е во функција на развој на хумана, креативна, слободна и творечка личност.

Имајќи ги предвид практичните согледувања од досегашната примена на повеќе иновативни воспитно-образовни елементи и програмски остварувања на тоа поле, во ЈДГ, во текот на 2013/2014 г. се реализираа стратегии и педагошки акции, сé во насока на создавање и градење на институција во рамките на која децата ќе престојуваат безгрижно, удобно, ќе растат и ќе се развиваат во вистински личности кои ќе се карактеризираат со безброй позитивни особини.Кога станува збор за апликација на хуманистичко-педагошко-психолошкиот правец во работата на нашата установа тоа со други зборови би значело дека голем акцент се посвети на издигнување на личноста на детето на централно место во живеењето на едно семејство и во работата на предучилишната установа.

Имено , изминатата година целокупната работа се темелеше на:

- **Континуирано продолжување на процесот на прифаќање на максимално дозволена бројка на деца од сите возрасти за што максимална енергија, напори и ангажмани се вложија во :**
  - Опремување на простории(занимални) со нова дидактичка опрема сé во насока на создавање на максимално добри услови за престој на децата;
  - Перманентно одржување, поправање, на постоечката опрема(училишна опрема, мебел столчиња, РЕКС креветчиња, бебешки кревети, плакари и сл.) со цел заштеда и домаќинско работење;
  - Оплеменување, освежување и перманентно одржување на внатрешниот интериер со цел поудобен ,поздрав и хигиено-технички високо задоволителен простор за престој на децата во градинка;
  - Оформување на нови воспитно- образовни групи од различна возраст(јаслени и групи градинка);
  - Во соработка со Градоначалникот на општина Кисела Вода, Г.ѓа Билјана Беличанец - Алексик , како и Одделението за предучилишно воспитување се обезбедија средства за континуирано финансирање на лица кои преку АПВ "Контакт бизнис" се ангажирани за работа во постоечките воспитни групи како привремено ангажирани лица ;
  - Перманентно спроведување на програмски поставената иницијатива за опфат, едукација и практично оспособување на волонтерски кадар во установата;
  - Установата , во услови кога нема можност за отварање на нови капацитети за прием и опфаќање на деца од предучилишна возраст, освен погоре наведениот , заради преголемиот интерес и притисок од страна на родителите за упис на деца во градинка, во рамките на

постоечките групи го надминува пропишаниот според стандарди и нормативи максимален број на деца , по претходно прибавена согласност од основачот ;

-Реализација на воспитно-образовни активности во рамките на установата од типот:

- Куклени престави;
- Театарски престави;
- Натпревари и квизови;
- Гостувања на надворешни лица(соработници) во градинката;
- Приредби, дружења и хепенинзи;
- Ликовни конкурси и работилници;
- Реализација на проекти со препорака од нашето ресорно министерство-МТСП на Р.Македонија;
- Реализација на проекти осмислени во рамки на установата согласно идеате, желбите и интересите на децата од најразлични возрасни групи;

-Реализација на воспитно-образовни активности надвор од установата од типот:

- Посети , прошетки и гостувања во институции од најразличен тип;
- Посета на библиотека;
- Посета на стоматолошка ординација;
- Посета на автобуска станица;
- Посета на училишта;
- Посета на останати најразлични видови институции;

-Реализација на активности од областа на екологијата и воопшто пошироката природна средина која не опкружува и која треба да ја сакаме и чуваме;

Установата преку реализација на Програмата " Интеграција на еколошка едукација во македонскиот образовен систем"-ОХО и преку многубројни активности многубројни активности ,многу активно, креативно, содржински поткрепено, осмислено и потпомогнато од страна на директорот, педагогот и координаторот на Програмата , планираше и реализираше активности поврзани со екологијата, здравата животна средина, и лъбовта кон неа за што ќе има посебен извештај во продолжение .

Имено, се реализираа бројни активности од типот: садење на садници, уредување на дворните површини,активности за заштеда на ел.енергија, вода , користење на различни воспитно-образовни методи и содржини, за што установата се стекна со највисок статус на реализација на оваа програма "**ЗЕЛЕНО ЗНАМЕ**".

Споменатиот проект содржински беше имплементиран во Годишната програма за работа со однапред подготвен план за реализација на воспитно - образовна активност и реализација на еко – активности со пошироката околина и надлежните органи и институции.

Во продолжение на текстот ги презентираме реализираните активности во рамките на Еко –проектот:

АКТИВНОСТИ ОД ЕКО ПРОЕКТОТ

- Продолжување со воведување во основните начела и принципи на програмата"Интеграција на еколошка едукација во Македонскиот образовен систем"-Мирјана Китановска воспитувач -координатор на програмата на ниво на установа.

- Редовна реализација Седници на ЕКО одбор
- Анализа на состојба на животна средина
- План на активности по еко стандарди
- План за поврзување со воспитно-образовната програма
- Следење и евалуација на напредокот
- Континуирано одржување на зеленилото и истакнување на упатства за одржување на зеленилото во дворт-соработка со ОКВ и Паркови и зеленило
- Формирање на патрола "Млади екологисти"
- ЕКО акција "Чист двор"
- ЕКО Акција "Засади ја својата иднина"(посета од страна на Претседателот на Р.Македонија Гин Ѓорѓе Иванов и сопругата Гфа Маја Иванова)
- Садење на цвеќиња и садници
- ЕКО активности во ЕКО недела(Одбележување на денот на Пролетта,шумите и водите)
- Еко работилница- рециклирање"Куќичка за птици"
- ЕКО акција"Како да ја чуваме природата"
- Еко акција "Замена на старите тоалетни казанчиња"
- Еко модна ревија
- ЕКО активности- "Отпаден материјал"
- Реализација на бројни ЕКО активности во големите групи имплементирани во редовната воспитно-образовна работа.

Во контекст на горе наведените активности забележителна е реализацијата на следниве видови активности:

- **Негување на транспарентност и јавно презентирање на работата во установата;**

Многу често, во текот на годината преставници од установата(директорот, педагогот, воспитувачи и негователи заедно со децата од групите кои ги водат), беа поканувани и гостуваа во емисии на нашите медиум при тоа презентирајќи ја работата на установата од сите можни аспекти(организациски, едукативно-воспитен, програмски, иновативно-инвентивен, прогресивен и аспект на голема соработливост и вклученост на родителите во поголем дел од сегментите на работење на установата;

Во континуитет продолжи искористувањето на капацитетот на нашиот ВЕБ- портал каде во целост и максимално се презентираше сето она што се случува, работи и реализира во установата;

Преку дописи , писма, известувања, изработка на извештаи и сл.(самоиницијативно или по барање од страна на за нас надлежни институции) установата во голема мерка даде отчет за своето работење, реализацији, просторни и кадарски капацитети за прифаќање и работа со деца од предучилишна возраст;

- **Подобрување на условите за работа во сите објекти на ЈДГ;**

Во континуитет, во текот на целата измината година, продолжи активностите во насока на одржување на постоечките услови за работа согласно со сите прописи правила за добро работење и добар и здрав престој на децата во градинка.

Одржувањето на објектите, како и минатата година, беше ставено на терет на самофинансирачката сметка на установата каде можностите за финансирање на некакви поголеми зафати е практично многу мала и незамислива и се сведува само на санирање на најургентните состојби кои за жал во текот на оваа година ги имаше многу.

Имено, поголем дел од нашите објекти се стари повеќе од 33 години и во истите, особено електричната и водоводната инсталација се премногу стари и дотраени и од тие причини имавме појава на многу дефекти (пукање на водоводни цевки, попуштање на стари и дотраени вентили, полнење на шахти со вода, потпалување на дел од стара-дотраена инсталација и сл.) особено на водоводната инсталација во објектите и надвор во дворовите. Заради лошите временски услови, честите и поројни врнежи во текот и на летниот период, установата се соочи со сериозни проблеми на прокиснување на покривот во објект "Расадник" и во објект "Пеперутка 1 и 2". Нашите апели и барања во неколку наврати како до локалната самоуправа, така и до ресорното министерство - МТСП на Р.Македонија не вродија со плод, така да установата со цел организирано и подгответо да ја отпочне учебната 2014/2015г., како и со цел да не дозволи да се соочи со сериозни проблеми со овластените санитарни инспектори и служби, се обрати со големо, искрено и упорно барање до Цементара "Титан"- Усје и со несебична помош и ангажман на Г.ин Оливер Трајковски кој воедно е и наш родител, успеавме планираните сретства-донација од Цементара "Титан"- Усје да ги пренамениме за санирање на дел од покривот во објект "Расадник".

- **Перманентно одржување на тревниците и садниците во дворовите на сите објекти;**

Перманентното одржување на дворовите успеавме да го спроведеме преку нашите вработени – градинари (**работно место кое во институцијата преставува сериозен проблем од аспект што лицето кое работи на одржување на дворот во објект "Пеперутка 1 и 2" е сериозно болен и е пред заминување во пензија, лицето од објект "Пржино" е пред заминување во пензија, а за одржување на дворовите во објектите "Расадник" и "Суница" воопшто немаме согласност за ангажирање на лице на тоа работно место**) кои иако се во премал број, сепак со својата трудолубивост, добра организација и потпомагање со дел од останатите вработени (хигиеничари и хаус-мајстор) успеваа да одржат позитивниот континуитет во работата.

Во контекст на ова упатуваме голема благодарност до Г.ин Маријан Стојанчевски од општинската администрација, кој во секој момент и на секое барање од страна на директорот на установата излегуваше во пресрет на барањата, помагајќи ѝ на установата во обезбедување работна сила и механизација за добро и квалитетно средување на дворовите.

Во моментов, кога се твори овој извештај, установата најдува на сериозен проблем заради инертноста на службите до кои повеќекратно се обратила по однос на потребата од сечење на дрва кои ја надвиснуваат градинката, се потенцијална опасност од оштетување на покривите и ги полнат покривите и олуците со лисја кои потоа прават сериозен проблем на одводнување на водадата од истите.

Во поглед на уреденоста на дворните површини, конкретно може да се размислува и да се дефинира што е сработено во следниве насоки:

- Одржување и уреденост на тревните површини заедно со песочниците;
- Одржување на постоечките реквизити, и опремување со нови;
- Одржување на оградата на дворовите и поправка на истата;

Во текот на целата измината година веќе е реализирано :

- Веќе секој од објектите располагаат со своя косилица и дополнителен алат за работа и одржување на дворовите;
- Хортикултурно уредување на просторот околу објектите што значи дека во континуитет се обрнува внимание на уреденоста на просторот околу објектите на тој начин што редовно се одржува хигиената на дворовите, тревата, песочниците, жардиниерите, дрвјата и грмушките редовно се кастрат и одржуваат;
- Направена е набавка на семе за трева, како и губриво за потхранување на цвеќиња и ќе се пристапи кон позеленување на оштетените површини на дворовите, како и кон средување и наѓубрување на цвеќињата.
- Со иницијатива и донаторство од страна на родители чии деца се згрижени во установата, како и со донација од страна на општина Кисела Вода и Цементарница

Усје “Титан” се засадија голем број нови садници на дрва но и на цвеќиња низ сите дворови на установата;

- Уште во пролетните денови се набави материјал и се пристапи кон префарбување на постоечките клупи, канти за отпадоци и реквизити;
Главна порака која постојано се упатува до родителите како наши корисници и непосредни соседи е дека игралиштата и реквизитите треба да се чуваат, дека реквизитите и игралиштата се за сите и во секое време ќе бидат достапни за сите и дека само на тој начин ќе може да се размислува за понатаму, за иднината и за нови инвестиции.
- Оградите се цел на уништување од страна на граѓаните кои свесно ја оштетуваат оградата со цел да добијат некаква “скратена патека за движење” низ нашите дворови.

- **Опремување на објектите со :**

- Компјутери;
- Спроведување интернет услуга во секој од нашите објекти;
- Климатизери/инвертори;
- Опрема по занималните;
- Опрема-дидактички материјал;
- Опремување со опрема за музика и забава (ЦД плеери);
- Опремување со стручна и детска литература;
- Опремување и одржување на системот за затоплување на објектите;

- **Реализација на активности во насока на стручна едукација на стручниот кадар (воспитувачи и негуватели);**

Во текот на минатата учебна година со известување добиено од МТСП на Р.Македонија и канцеларијата на УНИЦЕФ нашата установа беше одбрана за една од петте на ниво на држава, во која ќе се реализираат ориентациони работилници на тема “Иновативен пристап во унапредување на раниот детски развој преку имплементација на Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 – 6 год.” и во текот на истата се реализираа работилници кои главно беа на тема: “Водење на педагошка документација и евидентација”, “Проценка на развојните достигнувања кај децата во процесот на рано учење”, “Градење на партнерство со родителите”(МТСП, Министерство за здравство и УНИЦЕФ канцеларија) .

- **Активна работа на стручната служба - педагог , дефектолог и психолог**

Педагогот е лице кое е со постојан работен однос во рамките на нашата установа и истиот во континуитет, по принцип на испланирана, осмислена и целисходна работа ги посетува сите објекти кои се под управа на нашата установа.

Во рамките на своето работење покрај работите и работните задачи наведени во Правилникот за систематизација на работните задачи , педагогот реализира и мноштво други активности кои се во интерес на педагошката работа на установата, напредокот на децата, советувањето на родителите, едукација на вработените, самостојно креирање на документација за подобра, квалитетно средена и планско-осмислена документација, која во многу наврати се потврди како добар пример како за останатите установи така и за надлежни институции со кои перманентно соработуваме.

Логопедот е лице кое е со постојан работен однос во рамките на нашата установа и истиот во континуитет, по принцип на испланирана, осмислена и целисходна работа ги посетува сите објекти кои се под управа на нашата установа.

Во рамките на своето работење покрај работите и работните задачи наведени во Правилникот за систематизација на работните задачи , логопедот реализира и мноштво други активности кои се во интерес на исправување на можните говорни отстапувања кај децата ,советувањето на родителите, едукација на вработените.

- **Воведување на волонтери**

Установата, согласно донесениот и актуелен Закон за волонтерство, во рамките на содржината на минатогодишната Годишна програма за работа, меѓу другото, осмисли посебна програма за ангажирање на волонтери кои директно и непосредно беа вклучени во работата со деца, под менторство на наши вработени кои инаку се со статус на редовно вработени лица.

Имено, во документот кој е пропишан за вработените одредени за ментори во работата и ангажирањето на волонтерите дефинирани се најклучните момент од типот:

- Одговорности, обврски и задолженија;
- Период на ангажирање во текот на работната недела;
- Основни правила содржани во етичкиот кодекс на однесување;
- Професионалност во работата, комуникацијата и соработката со родителите, тимска работа со вработените, тимска работа во самата група каде се ангажирани;
- Сугестији по однос на превенција т.е. заштита при работа;
- Правила и хиерархија во комуникацијата со претпоставените;
- Дисциплина и редовност во работата(периодот на волонтирање);
- Вклучување во работата на стручните органи на установата;
- Вклучување во реализација на проекти кои потекнуваат од установата , но и останати кои со одобрение на ресорното министерство ги реализираме во текот на минатата учебна година;
- Обврска на менторите да достават писмени извештаи за квалитетот на работата, ангажираноста и посветеноста на волонтерите во рамките на волонтерскиот стаж;

Установата со секој од кандидатите волонтери подеднакво и рамноправно ја спроведува постапката:

- На поднесување на барања за волонтирање во нашата установа;
- Задолжителен санитарен преглед и отварање санитарна книшка;
- Потпишување на договор за волонтерство;
- Отварање и заверување на волонтерска книшка;
- Исплата на месечно , според закон, дозволен надомест;
- Задршка на надоместот во случај на оправдано, најавено и со документ поткрепено отсуство на волонтерот;
- Писмена коресподенција и достава на известувања од страна на управата на установата;
- Перманентно следење на работата(ангажманот) на лицата ангажирани како волонтери на редовно одржувањите седници на Стручен совет на ниво на установата;

Генерално , установата за целата измината година може да се пофали со многу позитивни, успешни и потврдени искуства во рамките на процесот на ангажирање на волонтери.Покажано и потврдено е високо ниво на професионалност, коректност и успешност во периодот на ангажирање на волонтерите.За целиот период на ниво ангажирање до раководниот орган на установата нема достасано никаква поплака, забелешка или незадоволство на некој родител или вработен по однос на нивниот ангажман, работа и сл.

Во текот на целата измината година , беа ангажирани вкупно 16(шеснаест) волонтери.

Установата и во иднина, согласно со законските правила и прописи би ја поддржувала политиката за волонтеризам на различни структури и профили на кадар.

- **Работа и соработка на директорот на установата како надворешен соработник во креирањето на измените и дополнувањата на Законот за заштита на децата и**

Правилник за стандарди и нормативи за вршење на дејноста на детските градинки.

Директорот на установата - Г.ѓа Снежана Кливановска, во комуникација и соработка со Секторот за заштита на децата при ресорното министерство-Министерство за труд и социјална политика на Р.Македонија во многу наврати во текот на годината соработува, се консултира, бара и дава мислења и сугестији по однос на тековната работа, актуелните закони, имплементацијата на правила, прописи и правилници за работење.

Таквата честа комуникација и соработка , беше причина , директорот на установата да биде повикан како надворешен соработник во креирањето на измените и надополнувањата за Законот за заштита на децата и Правилникот за стандарди и нормативи за работа на предучилишните установи како стручно лице кое долги години(целиот работен стаж) го има поминато во предучилишна установа и кој ќе може да ги пренесе и во голема мерка проектира своите досегашни искуства во новите документи кои беа предмет на работа.

Во работната група имаше преставници и од други две ЈДГ.

Посебно задоволство преставуваше фактот што се направи голем исчекор во насока на консултирање и почитување на мислењата, ставовите и сугестиите од страна на лица кои се непосредно поврзани со праксата и од каде можат да се извлечат многубројни практични искуства.

Новоизлезениот Закон за Заштита на децата и неговата содржина е потврда за тоа дека во голема мерка се прифатени сугестиии од наша страна , онака како што во праксата и секојдневната работа највеќе соодветствува.

Воедно , директорот на установата активно е вклучен во работната група која ја сочинуваат преставници од МТСП на Р.Македонија и УНИЦЕФ и сите заедно работат на иницијативата на осмислување, креирање, изработка и имплементирање на системски хардер и софтвер за целосна електронска евиденција на работата во градинката од сите можни аспекти (евиденција на деца, педагошка евиденција и евиденција на финансиското работење на градинката).

- **Работа на стручно усовршување на кадарот преку стручни теоретски предавања подгответи од стручните соработници;**
  1. Учество на трибина " Однесувањето и облекувањето на воспитниот кадар- нашата облека";- ОКВ
  2. Обука "Програма за развој и унапредување на свеста за значењето на културата и уметноста со цел развивање на креативниот потенцијал на најмладите и доусовршување на воспитно-образовниот кадар во ликовната и драмската уметност;ОКВ и КАТ-Продукција
  3. Работилница на тема" Упатство за изведување практична настава од наставничките факултети"-Подагошки факултет Св. Климент Охридски ;
  4. Обука на вработените за безбедност и здравје при работа - БРПС Скопје;
  5. Теоретско предавање"Важноста на играта во предучилишното образование" - воспитувач Снежана Лековска;
  6. Теоретско предавање"Влијанието на телевизијата врз детскиот развиток" - воспитувач Поповска Љубица;
  7. Теоретско предавање"Семејно насилиство и трговија со деца" - пратеник во Собрание на Р.Македонија Г.ѓа Лилјана Затуровска
  8. Реализација на семинар "Основи на демократија -пат кон граѓанско општество- педагог Мира Ѓорѓиевска;

По профили следени се и учествувано е на следниве обуки, семинари и сл.:

Директор:

- "Водење на педагошка документација и евиденција",
- "Проценка на развојните достигнувања кај децата во процесот на рано учење",
- "Гradeње на партнерство со родителите"(МТСП, Министерство за здравство и УНИЦЕФ канцеларија) ,
- "Семејно насилиство врз деца и трговија со деца" (МТСП и со секторот за образование , спорт, култура и предучилишно образование во општина Кисела Вода),
- Педагошка трибинана тема: " Програма за рано учење и развој " (Сектор за детска заштита МТСП),
- "Брендирање на дејноста во јавните детски градинки" (професор на Економскиот факултет Панче Јовановски),
- обука " Програма за развој и унапредување на свеста за значењето на културата и уметноста со цел развивање на креативниот потенцијал на најмладите и доусовршување на воспитното образовниот кадар во областа на ликовната и драмската уметност" (Секторот за образование , спорт, култура и предучилишно образование во општина Кисела Вода и Кат продукција),посета на саемот Пертни во Белград на кој можев да проследам бројни теоретски и практични предавања на педагози и воспитувачи од регионот.
- Следење на обука од областа на јавни набавки;
- Следење на обука од областа на менаџирање на работа со човечки ресурси;
- Следење на обука во четири модули за полагање на испит и стекнување лиценца за директор на ЈДГ;(МТСП на Р.Македонија- комисија за лиценцирање);

Педагог:

- "Водење на педагошка документација и евиденција",
- "Проценка на развојните достигнувања кај децата во процесот на рано учење",
- "Гradeње на партнерство со родителите"(МТСП, Министерство за здравство и УНИЦЕФ канцеларија) ,
- "Семејно насилиство врз деца и трговија со деца" (МТСП и со секторот за образование , спорт, култура и предучилишно образование во општина Кисела Вода),
- Педагошка трибинана тема: " Програма за рано учење и развој " (Сектор за детска заштита МТСП),
- "Брендирање на дејноста во јавните детски градинки" (професор на Економскиот факултет Панче Јовановски),
- обука " Програма за развој и унапредување на свеста за значењето на културата и уметноста со цел развивање на креативниот потенцијал на најмладите и доусовршување на воспитното образовниот кадар во областа на ликовната и драмската уметност" (Секторот за образование , спорт, култура и предучилишно образование во општина

Кисела Вода и Кат продукција), посета на саемот Пертни во Белград на кој можев да проследам бројни теоретски и практични предавања на педагози и воспитувачи од регионот.

Сметководител:

- Советување по однос на финансово-сметководствено работење во организација на " Економско правен консалтинг ФВ" во месец ФЕвруари и Мај

Аналитичар – евидентичар:

- Закон за архивски материјал и уредба за канцелариско и архивско работење;
- Успешно спроведување на постапките за јавни набавки, правилно користење на ЕСЈН, е-набавки и е-аукција во 100% објавените огласи;ки
- Новини во јавните набавки;
- Прописите за канцелариско и архивско работење, предизвик на модерното административно работење и електронско работење;
- Примена во пракса-Закон за јавните набавки и законот за концесии и јавно-приватно партнерство.

Правник:

- Закон за архивски материјал и уредба за канцелариско и архивско работење;
- Успешно спроведување на постапките за јавни набавки, правилно користење на ЕСЈН, е-набавки и е-аукција во 100% објавените огласи;
- Новини во јавните набавки;
- Прописите за канцелариско и архивско работење, предизвик на модерното административно работење и електронско работење;
- Примена во пракса-Закон за јавните набавки и законот за концесии и јавно-приватно партнерство.

Ангажманот на тимот на стручни соработници во установата , ќе биде перманентен и заснован, како и до сега, на принцип на работа кој значи договорање, консултации, користење стручни мислења и литература, разговори и средба со родители на деца кои цениме за потребно да бидат викнати и консултирани, евидентирање на направените постапки и сл.

3. УСЛОВИ ЗА РАБОТА И ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЈДГ

Просторни услови

Основач на ЈДГ"8Март" на општина Кисела Вода во град Скопје е општина Кисела Вода- Скопје.

Установата , во периодот на изработка на овој Годишен извештај управува и располага со следниве објекти:

- Објект “Пржино” – ул.”Кавалска” бр.3
- Објект “Расадник” – ул. “Христо Татарчев” бр. 45 (управа)
- Објект “Пеперутка 1” – ул.”Ратко Митровиќ” бр.4
- Објект “Пеперутка 2” – ул.”Ратко Митровиќ” бр.4
- Група во други просторни услови “Зеленика” –општина Зелениково
- Објект”Суница” – с. Драчево

Објект “Пржино”

Овој објект од типот “Сончогледи” изграден во 1979 година и се наоѓа на ул. “Кавалска” бр 3. Вкупната површина изнесува: под објект 1242 м² и дворна површина од 6001 м².

Севкупната погоре наведена квадратура е искористена и распоредена по следните простории:

- групни простории за игри, активности и дневни оброци;
- кабинети за воспитно - образовниот кадар и административни простории;
- кабинет (канцеларија) со компјутерска опрема;
- сала за повеќе намени;
- простор за детски гардероби;
- тријажна просторија;
- ВЦ простории и купатила;
- лекарска соба;
- изолациона соба;
- кујна ;
- перална;
- подрумски простории со котлара и скривница;
- тераси за престој на децата во летниот период;
- целосно опремено детско игралиште ;
- тревни површини засадени со многу дрва(природна сенка);

Затоплувањето во објектот “Пржино” се реализира со нафта - локално. Објектот е опремен со потребни основни средства и ситен инвентар како и дидактички средства сообразени со детската возраст.

Објект “Расадник”

Овој објект е лоциран на на ул. “Сава Ковачевиќ” бр 45. Има вкупна површина од, под објект 1534 м², и двор 6777м².

Севкупната погоре наведена квадратура е искористена и распоредена по следните простории:

- групни простории за игра, активности и дневен одмор;
- кабинет за згрижувачкиот и воспитниот кадар;
- кабинет (канцеларија) со компјутерска опрема;
- сала за повеќе намени;
- ВЦ простории и купатила;
- тријажна просторија;
- простор за детски гардероби;
- лекарска и изолациона соба;
- административни простории;
- тераси за престој на децата во летниот период;
- централна кујна;
- перална – периодично и за потребите на другите објекти;
- магацини за прехрамбени артикли и за средства за хигиена;
- простории за хауз - мајстор и други подрумски и нус простории;
- опремено игралиште за деца сместено во дворот на установата;
- тревни површини засадени со многу дрва(природна сенка);

Објект “Пеперутка 1”

Овој објект е од тип “Сончогледи” изграден 1964 год. и се наоѓа на ул.”Ратко Митровиќ” бр.4. Вкупната површина (за двата објекти во нас. Драчево) изнесува, под зграда 2456 м2 и двор 9419 м2 од кои оптимално се искористени следниве простории:

- групни простории за игри ,активности и дневни оброци;
- кабинети за воспитно-образовниот кадар и административни простории ;

- простор за детски гардероби;
- тријажни простории;
- кујна ;
- тераси за престој на деца во летниот период;
- комплетно опремено игралиште за деца сместено во дворот на установата;
- тревни површини засадени со многу дрва(природна сенка)
- лекарска и изолациона соба;

Затоплувањето во двата објект (“Пеперутка 1 и 2”) се реализира со нафта - локално. По однос на опременоста со ситен инвентар како и дидактички средства сообразени со детската возраст во текот на минатата година , но и оваа година во континуитет продолжува набавката на сето она што се појавува како потребно во работењето. Опременоста со потребниот ситен инвентар,како и друг вид на опрема во континуитет продолжува се со цел да се постигне како дидактичко така и ентериерно уредување на нашите објекти.

Објектот “Пеперутка 2”

Овој објект е изграден во 1979 год. и се наоѓа на ул.”Ратко Митровиќ” бр 4. Вкупната површина на објектот изнесува 1.200 м2. Овој објект располага со:

- групни простории за игри,активности и дневни оброци;
- кабинет за воспитно-образовниот кадар;
- кабинет (канцеларија) со компјутерска опрема;
- тријажни простории;
- помошна кујни;
- подрумска просторија со котлара и скривница;

Група во други просторни услови “Зеленика” –општина Зелениково

Групата во други просторни услови “Зеленика” општина Зелениково е отворена 2008г. во рамките на ОУ”Марко Цепенков” –с.Зелениково.

Групата во други просторни услови располага со вкупна квадратура од 300 м2.

Загревањето на овој објект е индивидуално- на парно на струја.

Објект “Суница”

Овој објект е отворен и отпочна со работа на 01.05.2013г. Истиот лоциран е во дворот на ОУ”Св.Климент Охридски” во простор кој ОКВ целосно го преуреди, реновира и догради. Вкупната површина на објектот е 300 м2. Дворната површина која се користи од наша страна е во фаза на дефинирање и е обврска на ОКВ.

Објектот располага со следниве простории:

- Занимални
- Тоалети наменети за деца
- Тоалети за вработени
- Кабинет за вработените
- Изолационен простор

- Помошна кујна
- Ходник кој по должностната ги поврзува сите простории –занимални
- Влез со тријажен дел
- Тераса пред влез
- Рампа за влез

Загревањето на објектот не беше предвидено во изработениот проект. Загревањето ќе го обезбеди установата со набавка на инвертори.

Детски катчиња (Центри на активности)

Во секоја од просториите, занималните, каде се згрижуваат деца, како и во салите кои наизменично во текот на денот се на располагање на сите воспитни групи, во континуитет продолживме со опремување на просторот т.е. центрите со многубројна, разновидна и високо квалитетна дидактика и друг вид игровен материјал за забава, едукација и развивање на основните вештини кај децата.

Во секоја од занималните , согласно програмата по која се работи се организирани и отворени следниве центри:

- ликовно катче;
- конструктивно катче;
- семејно - драмско катче;
- литературно катче;
- манипулативно катче;
- мирно катче;
- сообраќајно катче;
- истражувачко катче (во средните и големите групи);

По потреба и зависно од темата која се работи, се оформуваат и други непостојани катчиња, како што се:

- етнолошко катче;
- математичко катче;
- музичко катче;
- еколошко катче и сл.

Во континуитет продолживме со опремување на салите со поголеми реквизити за игра и забава(кукички, клацкалки, кошови и сл.) со што се даде придонес во збогатувањето на содржината на салите и просторот во нив.

Воопшто, салите се сосема солидно опремени со елементарни детски спортски реквизити, како што се: лизгалка, клацкалки, шведска клупа, рипстол, монтажни и статични кошеви, како и поситни реквизити кои се користат за игра и рекреација и реализација на активностите по физичко воспитување.

Покрај реквизитите во салите во сите објекти се сместени и по едно пијано за изведување на музичките активности и јавните и интерните приредби и прослави. Веќе набавениот синтисајзер кој истовремено ќе се користи и во занималните за индивидуални активности, од страна на музичарот, по иницијатива на директорот на установата, се искористи за средување и доопремување со материјалот за активности од областа на музиката.

Исто така во салите се сместени и ТВ приемниците со ЦД плеери за следење детски забавни и научни ТВ емисии, како и куклените театарчиња за реализација на куклени претстави подгответи од воспитувачите и од децата.

Во поголем дел од групите ,со донација на родителите веќе има ТВ апарати и ДВД плеери.

Аудио - визуелни средства и други технички помагала

Градинката располага со следните аудио - визуелни средства и други технички помагала:

- ЦД-плеери;
- ТВ приемници ;
- ЛЦД прожектор;
- ДВД плеери ;
- Компјутери ;
- Лаптоп - целосно покриен административен дел, како и носители на големи проекти во установата;
- дигитални фотоапарати
- дигитална камера
- фотокопир (во боја и црно-бел)
- видео-камера

Стручна литература, стручни списанија и списанија за деца

Градинката располага со соодветен библиотечен фонд, кој во текот на минатата година се збогати со нова стручна литература и периодика.

При нејзиниот избор примарно се внимаваше новите книги да се практични и корисни, односно стручно да го надградуваат кадарот и да послужат како ориентир во спроведувањето на воспитно - образовната дејност. Со оглед на тоа што во ЈДГ постои литература за креативноста, за начините на планирање, за третманот на детската личност и слично, и оваа година ја продолживме практиката на обезбедување на стручна литература.

Библиотечниот фонд со целата стручна литература и детските сликовници постојано и непречно беше на располагање на кадарот. Дел од литературата, набавена во последните неколку години се разгледуваше и на состаноците на стручните тела за чија разработка беше задолжен поголем дел од кадарот.

Во однос на детските списанија, по желба на родителите, повеќето деца се претплатени на списанието

- "Росица" и "Смешко"

Особено е збогатен библиотечниот фонд во новоотворениот објект "Суница", за каде целокупниот износ од вредносни писма кои ги добиваме од страна на "Просветно дело" беа наменети за набавка на литература за деца и стручна литература.

Истите се користеа при реализирањето на воспитно – образовните активности заради негување љубов кон пишаниот збор и стекнување навики за користење списанија, а се користеа и во вид на работни листови во поголемите групи, согласно концепцијата на самите списанија.

4.ПОСТАВЕНОСТ

ЈДГ во текот на годината обезбеди оптимални услови за работа со децата, преферирајќи ги притоа индивидуалните специфики на секое дете посебно, неговите потреби, способности, интереси и сл.

Работното време на градинката беше од 6.00 часот до 18.00 часот во сите објекти. Полудневниот престој се реализираше во терминот од 7.30 ч односно 8,00 до 11,00 односно 12,00 ч, во зависност од видот на оброкот за кој се определиле родителите, а родителите можеа да се определат и за игралната како форма на престој, и своите деца да ги носат во терминот од 8.30 часот до 11.00 часот.

- Прием, слободни игри, утринска гимнастика----- од 06.00ч. до 08.00ч.
- Појадок ----- од 08.00ч. до 09.00ч.
- Насочени активности ----- од 09.00ч. до 11.00ч.
- Слободни активности----- од 11.00ч. до 12.00ч.
- Ручек ----- од 12.00ч. до 13.00ч.
- Одмор----- од 13.00ч. до 14.30ч.
- Слободни игровни активности ----- од 14.30ч. до 16.00ч.

5.ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЖИВОТОТ И РАБОТАТА ВО ДЕТСКИТЕ ЈАСЛИ И ГРАДИНКАТА

Организација на животот и работата во детските јасли

Работата со децата од детските јасли ја реализираа негователи во соработка со директорот и педагогот и одговорните воспитувачи со група . Таа опфаќа нега, исхрана и развој од сите аспекти на децата од 9 месеци до 2 годишна возраст, кои се изведуваа преку организирани воспитно - образовни и игрови активности, згрижувачки и превентивни здравствено - воспитни активности.

Згрижувачко - воспитната дејност во детските јасли се реализираше исклучиво целодневно, со сите деца, кои беа распоредени во 14 групи - хетерогени според својата возрасна структура. Сите четиринаесет групи реализираа програма активности според годишната програма изработена од педагогот на установата.

Согласно програмската поставеност на јаслените групи, возрасната хетерогеност, како и најновите психолошко - педагошки сознанија за раниот развој на децата, во згрижувачко - воспитната работа со нив, понагласен беше индивидуалниот период, аплициран во практиката според однапред подгответи годишни, периодични и дневни планови.

Како и претходните години, така и последнава стручната служба на установата , особено по однос на јаслените групи вложи голем напор и наспроти тоа се покажаа позитивни резултати во насока на :

- добра, квалитетна и успешна адаптација на децата во јаслените групи;
- добар, плански осмислен распоред на примање на ново запишаните деца со давање на период за адаптација на децата;
- добро организиран период на адаптација со задолжително присуство на родител или друг близок на детето;
- добра здравствена контрола на ново запишаните деца како и на оние кои беа присутни при адаптацијата;
- добра, успешна и соработлива комуникација со родителите на децата;
- добри стручни насоки од страна на педагогот на установата во насока на организирање на времето кое се поминува со децата и евидентирање на истото во посебни тетратки за евиденција, се според Годишен план за работа во јаслените групи;
- солиден ангажман на установата за подобрување и опремување на условите во јаслените групи како и групите градинка;

Во текот на годината бројот на децата во детските јасли драстично се зголемуваше,додека во моментов и на листа на чекање најголем дел од таа бројка се токуму деца од ова возраст.

Организација на животот и работата во детската градинка

Воспитно - образовната дејност со децата од 2 години до поаѓање во училиште (делот градинка) ја реализираа воспитувачи и негуватели, во консултација со директорот и педагогот, и одговорните воспитувачи со група.

Реализацијата на воспитно - образовната работа се одвиваше преку следните форми:
- целодневен престој;
- игрална, односно престој во градинка од 9.00 ч до 11.00 ч. без користење оброци.

Децата беа згрижени во воспитни групи според нивната возраст, и тоа:

Јасли -----	14 групи
Мала -----	9 групи
Средна -----	8 групи
Голема -----	10 групи
Група во други прост.услови мешана ---	1 група

ВКУПНО:

42 групи

РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМИТЕ ЗА ВОСПИТНО ОБРАЗОВНАТА РАБОТА

Позначајни карактеристики на реализираната работа во детските јасли

Во детските јасли се практикува индивидуален приод во работата, негата и згрижување на децата. Содржините за работа се одраз на детските интереси, потреби и желби. Согласно со тоа, во детските јасли активностите почесто се менуваат во текот на денот и траат пократко.

Тие се одликуваат со поголема динамика и раздвиженост во просторијата за групен-заеднички престој, соодветно на нивните потреби за слободно движење низ просторот , комуницирање и манипулирање со предметите од околината. Воспитно - образовната дејност со нив е проследена со љубов и разбирање, со што физичкиот контакт на негувателите со секое дете е одраз на исказана љубов и внимание.

Во детските јасли, покрај другото големо внимание се посветува на пасивната и активната гимнастика, музичките активности, сензо - моторните, перцептивно - сознajните активности, говорните активности, развој на моториката и сл.

Установата во организациона смисла посвети особено внимание на неколку значајни сегменти во работењето во јаслените групи како:

- опремување и декоративно оплеменување на просторот;
- сукцесивност во динамиката на примање на деца од оваа возраст ;
- присатност на родителите во процесот на адаптација на нивните деца;
- едукација на родителите преку претходно подгответи флаери , ВЕБ – порталот и друг вид информатори;
- индивидуални средби и разговори;
- подготвка и презентирање на материјали од стручно-едукативен карактер за подобар и поквалитетен приод во работата со деца од оваа возраст ,но и со нивните родители;

Реализација на посебните аспекти од воспитното образовниот процес

Покрај интегралната разработка на сите програмски воспитно - образовни подрачја, при реализацијата на воспитно - образовниот процес се обрна внимание и на следните аспекти:

- работно воспитание;
- развој на здравствено - хигиенски и културно - хигиенски навики;
- културно - информативно и спортско - рекреативна дејност;
- еколошко воспитание.

Работно воспитание

Работното воспитание на децата се аплицираше во секојдневниот воспитно - образовен процес со нив, преку следните активности:

- уредување на просторот и средување на играчките;
- активирање во воспитно - образовните и животните активности;
- поделба на обврски меѓу сите членови на групата (деца и возрасни);
- посета и контакти со соодветни лица и институции, запознавање со различни професии и активности на возрасните;
- играње игри на улоги и имитативни игри;
- презентирање модел на идентификација (примерот на возрасните):
- соодветни акции во дворот на градинката;
- разработување различни содржини: приказни, песни, драмски текстови;
- реализирање активности за самопослужување и помагање на другите и сл.;

-развибање на љубов и интерес кон одредени професии како и разбирање на тежината и спецификата која секоја работа и ангажман ја носат со себе;

Преку овие, како и многу други активности кај децата се дејствуваше врз:

- создавање работни навики;
- осамостојување во самопослужувањето од различен вид;
- создавање потреба за активирање;
- поттикнување на самоиницијативноста;
- градење љубов и потреба од работа како позитивен став кон ефектите од работата;
- запознавање и прифаќање на сопствените можности и потреби;
- создавање позитивни емоции, задоволство по завршената работа.

Развој на здравствено - хигиенски навики

Со цел поуспешно да се воспитуваат и развиваат здравствено - хигиенските и културно - хигиенските навики кај децата, во ЈДГ се презедеа мерки на следните нивоа:

- конкретно преземени здравствени и хигиенски мерки;
- превземање на вонредни и интервентни мерки по однос на состојби кои се актуелни во средината во која се живее;

-Во корелација со Заводот за здравствена заштита , Др. Лилјана Лазаревска, директорот на установата во неколку наврати побара и реализираше земање на брис од нос и грло од деца во групи чии родители не информираа дека имаат позитивен наод од земениот брис.

-Изработка на информативно-едукативни флаери за подобро информирање и заштитување на децата;

-Давање писмени насоки и укажувања до вработените и родителите од страна на директорот на установата по однос на здравјето, здравата средина за престој на децата и сл.;

- воспитно - образовно дејствување врз децата заради заштита на сопственото и туѓото здравје и заштита на околната;

- стручно усовршување на кадарот за создавање здравствено - хигиенски и културно - хигиенски навики кај децата.;

-активно спроведување на донесените и од страна на Влада на Република Македонија препорачаните обврски за изработка и имплементирање на Акциони планови за заштита на населението (децата, вработените, родителите) во услови на превисоки и прениски атмосферски температури.

Установата во целост ги спроведе и вклучи во практика сите добиени насоки и заклучоци, делегираше задолженија, одговорности и насоки за постапување кои до овој момент се покажаа како целисходни, практични и соодветни на актуелните услови на работење.

-Оваа година продолжи со практикување програмата за орална превенција кај децата од големите и средните групи – Проект “ Национална стратегија за превенција на оралните заболувања кај деца до 14 год. возраст во Р.Македонија за периодот 2008 – 2018 г.” , која како и останатите досега спроведени активности беше иницирана од страна на Влада на Р.Македонија , а спроведена во практика од Министерството за здравство на Р.Македонија.Имено до нас беа доставени четкички и пасти за заби кои децата , по претходно добиена согласност од родителите, требаа да ги користат додека се во градинка, по конзумирање на оброците;

Културно - хигиенските и здравствено - хигиенските навики се воспитуваа континуирано во текот на целиот престој на детето во градинката, односно низ различните видови воспитно - образовни содржини и низ реализацијата на животните активности на детето. Секако, во текот на годината и преземените мерки од страна на возвршните претставуваа модел на дејствување врз сопственото и туѓото здравје

(проверување на просториите, редовна промена на постелнината, редовно миење на рацете, користење на течен сапун и средство за дезинфекција на рацете, уредување на просторијата, уредност и култура при исхраната и сл.).

За стручно усовршување на кадарот по однос на овој вид воспитно - образовно дејствување се реализираа чести разговори, консултации, размена на искуства меѓу кадарот, како и консултација и презентација на стручна литература и често во текот на годината од страна на директорот беа давани инструкции и насоки за работа и постапување во писмена форма.

Културно - информативна и спортско - рекреативна дејност

Културно - информативната и спортско - рекреативната дејност во ЈДГ беше редовно спроведувана преку различни форми на воспитно-образовно дејствување. За таа цел беше реализирана редовна соработка со родителите на децата и со околината воопшто, како и редовни посети на институции од различен вид.

Со однапред предвидени задачи и содржини кај децата редовно се поттикнуваше потребата од следење на културните збиднувања и од учество во нив, а се создаваа и навики за спортско и рекреативно искористување на слободното време.

Покрај учеството на јавни и културни манифестации и спортско - рекреативни активности, кое е описано во соодветниот дел од Извештајот, со децата редовно се водеа разговори на таа тема, се спроведуваа различни хоби - активности, се изведуваа гимнастички вежби, се изработуваа книги, збирки и календари во групите, се следеа корисни и практични ТВ емисии на таа тема, се водеа разговори за различни видови музика, се посетуваа театри, галерии, библиотеки, се организираа ликовни атељеа, сообраќајни катчиња, редовно се користеа физкултурните реквизити, се посетуваа институции од различен вид и сл.

Оваа година продолжи со реализација проектот "Спорт за сите деца" финансиран од страна на општина Кисела Вода , а наменет за сите деца од 3 години па натаму во сите објекти на нашата установа. Во рамките на овој проект дипломирани професори по физичка култура во координација и соработка со воспитувачкиот негувателскиот кадар еднаш неделно реализираа активности во основа прилагодени кон возраста и капацитетите на децата.

РЕАЛИЗАЦИЈА НА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИТА

Во ЈДГ "8 Март" на Општина Кисела Вода во град Скопје, здравствената заштита на децата беше целосно препуштена на одговорност, спремност и максимално ангажирање на директорот на установата и воспитно-негувателскиот кадар.

Установата не располага ниту со лекар ниту со главна мед.сестра .Од наша страна, во неколку наврати поднесени се барања до ресорното министерство -МТСП на Р. Македонија со цел да нй се даде согласност за ангажирање на лица за споменатите работни места ,но таква согласност сè уште немаме добиено.

Во текот на изминатата година континуирано беше извршуваан санитарно - хигиенски увид на кујнските простории, начинот на нивно чистење и одржување, начинот на чистење на приборот за јадење и подготвување на храната, начинот на подготвување и составот на храната, како и нејзина дистрибуција до децата; санитарно - хигиенски увид на санитарните јазли и просториите каде децата престојуваат, нивното чистење, проверување, одржување и чистење на играчките, постелнината и нејзиното менување.

Во 2009г. установата заврши со целосна имплементација на НАССР стандардите, при тоа целосно реновирајќи ја централната кујна како и санирајќи ги кујните во останатите објекти.Централната кујна е олицетворение на идеално опремен простор за работа и подготвка на храна кој стана и пример за добра кујна на останатите установи во градот и пошироко.По направената нумерија на чешмите во сите објекти во континуитет продолжи постапката на испитување на квалитетот на водата во Завод за здравствена заштита .

Континуирано беше следена здравствената состојба на децата и благодарение на навремено превземени против - епидемиолошки мерки, немаше ширење на заразни заболувања.

При приемот на нови деца беа доставувани лекарски потврди од страна на матичниот лекар на детето за неговата здравствена состојба и вакциналниот статус, негативни резултати од земени брисеви од нос и грло од детето и од лицето кое ќе престојува во установата во периодот на адаптација на децата, како и брисеви после подолготрајно отсуство на децата од градинка, беа отварани и водени досије на детето.

Ние, како установа во која нема ангажирано соодветно медицинско лице, но и водени од желбата и иницијативата дека обезбедените брисови се во интерес на здравјето на децата и превенцијата исто така околу нивното здравје, и понатаму стоиме на ставот дека брисот е неопходен. Сепак, должни сме да ги почитуваме насоките од МТСП на Р. Македонија, кои сега за сега се дадени во усна форма од причина што и тие чекаат писмен одговор (мислење) од народниот правоборанител до кого е доставена преставка од еден родител кој ценел дека во градинките не треба да се бара доставување документ за земен брис од нос и грло.

Беа направени редовни и планирани систематски прегледи, при што сукcesивно беа опфаќани децата од сите објекти.

Беше направен и систематски стоматолошки преглед од страна на д-р Љупка Поповска при што беше утврден голем процент на кариес и таквите деца беа упатувани на стоматолог.

Во соработка со Институтот за рехабилитација на говор и слух контролирана е состојбата на говорот и слухот кај децата кои се во годината пред поаѓање на училиште, од страна на логопеди и аудиолози, при што децата кај кои се забележани аномалии беа упатувани на понатамошна работа со нив во истиот Институт.

Во соработка со центарот за слух и говор во градинката се реализираа логопедски индивидуални вежби водени од стручно лице-логопед.

Во континуитет се следат и применуваат препораките од д-р Славица Дробњак.

КУЛТУРНА ДЕЈНОСТ

Во текот на 2013/2014 година реализирана е богата јавна и културна дејност преку отвореност на градинката кон семејствата, соработка со училиштата, преку посети на различни институции и установи, средби со значајни личности, куклени претстави и слично.

Соработка со родители

Во интерес на успешната соработка со семејствата, на почетокот на годината беше усвоен годишен план за таа цел. Тој беше разгледуван на ниво на стручните тела и на ниво на родителски средби.

Планот ги предvide следните форми на соработка:

- формални и неформални индивидуални разговори со родителите;
- средби со родители на новопримени деца;
- општи и групни родителски средби;
- индивидуални средба на родителите со стручниот тим на установата и со директорот;
- учество на родителите во воспитно - образовниот процес, преку раскажување случки, приказни, песни, презентација на професии, изработка на играчки, подготовкa на приредби, прослави на роденден, учество во разновидни акции, учество на родител во едукација на други родители и сл.;
- посета на работното место на родителот;
- посета на семејствата дома;
- приредби и прослави пред родители;
- писмено комуницирање со родителите;
- педагошка едукација;

- попладневни средби и дружења, работилници и сл.

Најчести и најуспешно реализирани форми беа индивидуалните контакти со родителите, средбите со родители на новопримените деца, писмено комуницирање, учеството на родителите во воспитно - образовниот процес, едукацијата на родителите и попладневните средби и дружења.

Писменото комуницирање најчесто се реализираше еднострано од градинката кон семејството преку родителското катче и преку различни видови информации во писмена форма.

Едукацијата на родителите се реализираше преку: стручни написи на влезното пано, изложби на книги за развојот на децата; изложби на фотографии за детскиот живот во градинката, ликовни творби и слично.

Успешна форма на отвореност беше и вклучувањето на родителите во реализацијата на воспитно - образовниот процес, односно нивна вклученост во: активностите на децата по катчиња, организирање прошетки, роденден и сл.

Отвореноста на градинката кон семејството, покрај на ниво на установата, се планираше годишно и периодично и на ниво на една воспитна група, а како продолжение од минатите години. Соработката со родителите, благодарејќи на преземените активности и мерки во изминатите години, во текот на оваа година се реализираше уште поуспешно.

Во текот на изминатата година успешно беа изведени попладневните средби и дружења со родителите, на кои тие, заедно со децата и кадарот неформално изработуваа различни предмети од разновиден необликуван и обликуван материјал. Овие активности се документирани на ЦД-ња и фотографии. Изработките и фотографиите беа истакнати на влезот од градинката, како и на нашиот ВЕБ портал како поттик за вклучување на сите семејства. Овие дружења беа поздравени од страна на родителите, кои сугерираа почести средби од тој вид.

На работилниците кои претходеа на хепенинзите родителите изработуваа и твореа заедно со своето дете, ги купуваа изработките заедно со останатите присутни заинтересирани од надвор и гости кои присуствуваа на хепенинзите.

Родителите редовно беа запознавани со целта и дејноста на предучилишниот воспитно - образовен процес, со потребата од отвореност и соработка, начините на соработка и сл. За таа цел, покрај индивидуалните средби (особено со родителите на новопримените деца), на почетокот на годината се одржаа средби со сите родители, каде се протолкуваа наведените елементи и се објасни новиот начин на работа со нив.

Флаерите, поканите, плакатите, медиумите и сл. и оваа година беа искористени како механизам за комуникација и информирање на родителите.

Соработка со училиштата

Во интерес на континуитетот на воспитно - образовното дејствување врз детето, ЈДГ остварува соработка и со основните училишта во непосредната околина.

На почетокот на учебната година беше остварена средба на стручната служба при градинката со стручните служби при училиштата поединечно. Нејзината цел беше размена на искуство за начините на воспитно - образовното дејствување врз децата, неговите содржини, ефектите врз децата и сл. Воедно на тие средби стручните соработници се договораа за можните начини на соработката во текот на годината, разговараа за размена на стручна литература, сознанија и сл.

Во текот на годината беа овозможени посети на училишната зграда и на часови од различен тип, каде децата од големите групи постепено се подготвуваа за престојното запишување во прво одделение.

Како пример на соработка со О.У оваа година може да се истакне соработката со:

- О.У."Кузман Ј. Питу"
- Соработка со ДМБУЦ "Илија Николовски Луј"- новогодишен концерт , како и концерт од низки музички одделенија на пиано пред децата од објектот "Расадник".

- О.У."Круме Кепески"
- О.У."Рајко Жинзифов"
- О.У."Кузман Ј.Питу"
- О.У."Кузман Шапкарев"

Во сите горе наведени посети се присуствувајало или на школски час, или на одбележување на јубили или патрони празници.

Соработка со други градинки

ЈДГ "8 Март" – на општина Кисела Вода во Град Скопје, во текот на изминатата година оствари соработка со речиси сите градинки на територијата на Скопје и со градинки низ Републиката. Би ги издвоиле соработките со следниве градинки:

ЈДГ " 13 Ноември", ЈДГ" Весели цветови", ЈДГ"Пролет, ЈДГ" Раде Јовчевски Корчагин", ЈДГ" Снежана", ЈДГ"Кочо Рацин", ,ЈДГ"Фидани", ЈДГ"25 Мај", , ЈДГ" Ангел Шајче" - Куманово,ЈДГ "Буба Мара"- Скопје,ЈДГ "Срничка"- Скопје,ЈДГ "Росица"- Скопје ЈДГ"Астибо" – Штип, и др.

Освен наведените меѓусебни посети, постојано во текот на годината разменувавме стручни искуства со повеќе градинки од градот и Републиката.

Соработка со стручни и научни институции, производствени организации, институции од областа на културата и друго

Преку различни средби и консултации ЈДГ остварува соработка со следните институции:

- Општина Кисела Вода;
- Министерство за труд и социјална политика на Р.Македонија;
- Министерство за образование на Р.Македонија ;
- Биро за развој на образоването на РМакедонија;
- Филозофски факултет - Институт за педагогија;
- Педагошки факултет "Св. Климент Охридски" - Скопје;
- Стопанска комора на Р.Македонија;
- Завод за ментално здравје;
- Институт за рехабилитација на слух и говор;
- Институт за рехабилитација на деца со оштетен вид;
- Сојуз за грижи и воспитување на децата на Македонија;
- Сојуз за грижи и воспитание на децата на град Скопје;
- Центар за детско ликовно творештво;
- Јавни гласила: MTB; MTM ТВ; ТВ Телма, Сител ТВ; Канал 5 ТВ ; ТВ Алфа и весникот "Нова Македонија"и др;

Јавни манифестации

Јавната и културна дејност се реализираше во градинката и вон неа, и тоа:

Следење интерни куклени претстави:

Во текот минатата учебна година се реализирани вкупно **52 интерни куклени престави** и планирањето и евидентирањето за нив е направено во Дневникот за дневно планирање и евидентирање и во Месечните извештаи за воспитно - образовна работа на ниво на сите објекти поодделно.

Следење на театарски претстави:

Во текот минатата учебна година се реализирани вкупно **6 театарски престави** и планирањето и евидентирањето за нив е направено во Дневникот за дневно планирање и евидентирање и во Месечните извештаи за воспитно - образовна работа на ниво на сите објекти поодделно.

Следење на натпревари и квизови

Во текот минатата учебна година се реализирани вкупно **12 најразлични квизови и натпревари** кои беа во корелација со реализираните теми и истите се евидентирани во Дневникот за дневно планирање и евидентирање и во Месечните извештаи за воспитно - образовна работа на ниво на сите објекти поодделно.

Интерни приредби , прослави и хепенинзи

Објект "РАСАДНИК":

- Приредба по повод започнувањето на новата учебна година
- Приредба по повод 8.Септември
- Приредба по повод одбележувањето на Светскиот ден на болните
- На прошетка низ Скопје (Проект "Скопје низ детските очи")
- Активности по повод Денови на екологијата
- Велигденски хепенинг
- Приредби и работилници по повод одбележување на денот на жените-8. Март
- Приредба "Алиса во зелената земја" (по повод стекнување со највисок статус на реализација на ОХО проектот-Зелено знаме)
- Завршна приредба по повод испраќањето на децата во училиште
- Настап на паркот Шопен по повод на денот на општината - Ѓурѓовден
- Есенска свеченост
- Еко хепенинг "Засади ја својата иднина"
- Маскембал по повод Денот на шегата 1.Април

Објект ПРЖИНО:

- Приредба по повод започнувањето на новата учебна година
- Приредба по повод 8.Септември
- Приредба по повод одбележувањето на Светскиот ден на болните
- На прошетка низ Скопје (Проект "Скопје низ детските очи")
- Активности по повод Денови на екологијата
- Велигденски хепенинг
- Приредби и работилници по повод одбележување на денот на жените-8. Март
- Приредба "Алиса во зелената земја" (по повод стекнување со највисок статус на реализација на ОХО проектот-Зелено знаме)
- Завршна приредба по повод испраќањето на децата во училиште
- Есенска свеченост
- Еко хепенинг "Засади ја својата иднина"
- Учество на манифестијата Цртање на плочник по повод празникот Св. Кирил и Методиј
- Маскембал по повод Денот на шегата 1.Април
- Хепенинг "Подарок за мама"

Објект "ПЕПЕРУТКА 1 и 2" :

- Приредба по повод започнувањето на новата учебна година
- Приредба по повод 8.Септември
- Приредба по повод одбележувањето на Светскиот ден на болните
- На прошетка низ Скопје (Проект "Скопје низ детските очи")
- Приредба по повод одбележувањето на 13.Ноември
- Активности по повод Денови на екологијата
- Велигденски хепенинг
- Приредби и работилници по повод одбележување на денот на жените-8. Март
- Приредба "Алиса во зелената земја" (по повод стекнување со највисок статус на реализација на ОХО проектот-Зелено знаме)
- Завршна приредба "Азбука на моето детство" по повод испраќањето на децата во училиште
- Есенска свеченост
- Еко хепенинг "Засади ја својата иднина"(посета на Претседателот на Р. Македонија)
- Маскембал по повод Денот на шегата 1.Април

Објект "Суница":

- Приредба по повод започнувањето на новата учебна година
- Приредба по повод 8.Септември
- Приредба по повод одбележувањето на Светскиот ден на болните
- На прошетка низ Скопје (Проект "Скопје низ детските очи")
- Активности по повод Денови на екологијата
- Приредби и работилници по повод одбележување на денот на жените-8. Март
- Приредба "Алиса во зелената земја" (по повод стекнување со највисок статус на реализација на ОХО проектот-Зелено знаме)
- Завршна приредба по повод испраќањето на децата во училиште
- Есенска свеченост
- Маскембал по повод Денот на шегата 1.Април

Група во други просторни услови "ЗЕЛЕНИКА" општина Зелениково

- Приредба по повод започнувањето на новата учебна година
- Приредба по повод 8.Септември
- Приредба по повод одбележувањето на Светскиот ден на болните
- Активности по повод Денови на екологијата
- Приредба и работилница по повод одбележување на денот на жените-8. Март
- Завршна приредба по повод испраќањето на децата во училиште
- Есенска свеченост
- Маскембал по повод Денот на шегата 1.Април

Одбележување на празници – на ниво на сите објекти:

- Почеток на учебната година;
- 8.Септември;
- 12 Септември –Светски ден на забите;
- 28.Септември – Светски ден на срцето;
- 11.Октомври;
- 16.Октомври- Светски ден на здрава на храна;
- 4.Октомври Светски ден на животните;
- Ден на дрвото;
- 13.Ноември;
- Светски ден на болните;
- 8.Декември-Св.Климент Охридски;
- Бадни и Божиќ;
- 8 Март;
- Ден на пролетта,екологијата, шумите и водите;
- Светски Ден на ластовичките;
- Светски Ден на театарот;
- 1.Април;
- Велигден;
- Светски Ден на здравјето;
- Светски Ден на планетата земја;
- Ѓурѓовден-Патронен ден на ОКВ;
- Светски ден на семејството;
- Св. Кирил и Методиј;
- Испраќање на децата од големите групи во училиште

Учество на ликовни манифестации

За сите објекти:

- Изложба од Проектот "Прегратка на дар";
- Ликовен конкурс "Мојата мајка"
- Ликовен конкурс по повод на денот на општината - Ѓурѓовден
- Ликовен конкурс по повод реализацијата на Проектот "Скопје низ детските очи"

Други активности од јавна и културна дејност:

- Родителски средби на ниво на сите групи во Септември;
- Учество на манифестација "Цртање на асфалт" по повод Кирил и Методи-ДКЦ Карпош;
- Гостување на Сител ТВ (воспитувач по повод реализација на Детската недела и Еко активности)
- Гостување во Сител ТВ-празнување на 8 Март и презентација на Еко активности
- Следење на презентација од „Просветно дело „,
- Посета на ОУ “Партение Зографски”;
- Прилог во весникот "Нова Македонија"(директорката)
- Гостување на Сител ТВ -(директорката по повод стекнување со Зелено знаме и приредбата "Алиса во зелената земја"

- Гостување во Алфа ТВ во соработка со "Просветно дело"
- Следење на презентација на ОХО проект во ЈДГ 25 Мај;
- Следење на приредба по повод патрониот празник на ЈДГ" Весели Цветови";
- Следење на приредба по повод патронатот на ЈДГ" 13 Ноември";
- Следење на презентација на Еко проект во ЈДГ" 13 Ноември";
- Следење на презентација на Еко проект во ЈДГ" Буба Мара"
- Следење на приредба по повод 69-от роденден во ЈДГ" Весели Цветови";
- Следење на завршна приредба во ЈДГ "Росица";
- Следење на презентација на проект"Иднината зависи само од нас" во ЈДГ" Срничка";
- Следење на презентација на проект "Културите,традициите и обичаите" во ЈДГ "Снежана"
- Следење на манифестација-ЕКО Самит по повод добивање на зелено знаме (ОХО проект)
- Учество на саем Пертини –детски играчки во Белград;

СТРУЧНИ ОРГАНИ ВО ДЕТСКАТА ГРАДИНКА

Стручен совет

Стручниот совет го сочинуваат директорот, педагогот како и преставници (по еден воспитувач и еден негувател од секој објект) на ЈДГ. Во текот на изминатата година тој ги реализираше следните задачи и активности:

-активно работеши и придонесуваше во осмислувањето и реализацијето како на поставената годишна програма, така и на извештајот кој произлегуваше од таквите активности;

-градеше стратегија за максимално искористување на просторот наспроти рационалното отварање на групи според расположливиот кадар;

-осмислување на планот и распоредот на кадарот по објекти и групи;

-формирање на групи со укажувања од страна на дефектологот и психологот за присатност на деца со посебни потреби во поедини групи;

- давање насоки(писмени и усни) за значајни прашања од тековното работење;

- спроведување перманентна аналитика на работата и постигнатите резултати;

- спроведување перманентна аналитика на состојбата на деца по воспитни групи како и барање отчет од секој воспитувач и неговател за причината за евентуално испишување на дете од групата во која работата, како и превземање на соодветни мерки;

вање мислења и предлози во поглед на организацијата на работата и условите за работа;

- дефинирање и презентирање на Месечните планови за работа на стручните соработници;

- ги разгледуваше програмите и плановите за работа и превземаше мерки за нивно извршување;

- го разгледа планот за стручно усовршување на кадарот во детската градинка;

- утврдување потреби од игровен, дидактички и друг материјал за работа со деца, како и потреби од основни средства и потрошени материјал за нормално реализације на дејноста.

-изврши навремено формирање на групите за наредната школска година како и распоред на расположливиот персонал;

-стручно ги анализираше и даваше свои предлози, ставови и размислувања по однос на организирање на работа во оние тимови(группи) каде од здравствени, лични и семејни причини е оценета потреба од помош, се во интерес на безбеден престој на децата во градинка;

-стручно, осмислено и планирано приоѓаше кон завземање ставови околу проблемите во групата во други просторни услови "Зеленика" опш.Зелениково;

Стручниот совет се состануваше еднаш месечно(а некогаш и вонредно) и на своите состаноци ги разгледуваше и решаваше и тековните проблеми на градинката.

Совет на воспитувачи

Советот на воспитно - образовниот кадар дејствуваше во две насоки:

- усвршување на дејноста на градинката и
- стручно усвршување на членовите на Советот.

Состаноците ги одржуваше еднаш во месецот – по објекти, а по потреба одржуваше групни и индивидуални - консултативни средби.

Стручното усвршување на кадарот се реализираше преку следните форми:

- консултации и разработка на стручна литература;
- теоретски предавања според однапред избрани теми;
- психолошки работилници;
- следење и анализирање на резултатите од работата;
- меѓусебна размена на искуства;
- учество во стручни форми на усвршување вон градинката;
- практично решавање на одредени ситуации;
- информирање за актуелни прашања и разгледување на современи стручно - научни трендови од областа на педагогијата , психологијата и дефектологијата;
- иновирање на дејноста.

Главни полнија на разработка на Активот беа:

- усвршување на непосредната работа со децата;
- евалуација и самовреднување;
- решавање на практични ситуации во рамките на Активот;
- развој на програмата за работа со децата;
- јакнење на самодовербата, меѓусебната доверба и толеранција;
- учење стратегии за надминување на актуелните стресни ситуации.

Претставници од Советот на воспитувачи беа присутни на јавните приредби организирани по повод патроните празници на неколку градинки, а своите импресии, запазувања и искуства ги споделија со останатите членови на Советот на воспитувачи.

Целокупно земено, Советот на воспитувачи преку својата работа допринесе за унапредување на дејноста на градинката, воведување на иновативни елементи и успешна соработка како на интерно ниво, така и со надворешни лица, установи и институции.

Совет на негуватели

Во текот на 2013/2014 година Стручниот совет на установата активно ги реализираше активностите со :

- Советот на воспитувачи; и
- Советот на негувателки;

Како и досега тој максимално се посвети на: стручно усвршување на членовите на Советот, унапредување на непосредната работа со децата, како и нивно ангажирање и вклучување во изборот, работата и содржината на она што тематски ќе се испланира.

Според новите законски прописи претставници од негувателскиот кадар од секој објект станаа активни членови на Стручниот совет.

Негувателките на секој состанок беа доследно информирани за сите позначајни и актуелни настани и новини во педагошката теорија и практика и беа редовно вклучувани во сите воспитно - образовни активности во градинката.

Едукацијата за различни аспекти на воспитно - образовниот процес се реализираше и преку интерни средби и состаноци со педагогот и психологот и останатите членови на стручната служба во рамките на градинката.

Поголем акцент во работата се обрна на месечното и дневното планирање на попладневните активности. Поконкретно, секоја негователка во зависност од возраста на својата група, од педагогот доби шематски и писмен опис на реализација на нивните планирања. Со ова и негователскиот кадар континуирано ќе ја води својата педагошка документација со постојана советодавна работа на педагогот.

Стручното усвршување на интерно ниво се реализираше преку стручна разработка на актуелни теми, психолошки работилници и практично решавање на одредени ситуации.

Во рамките на редовните и планирани стручни теми кои беа разработени, членовите на Советот и оваа година се информираа за начините на тематско планирање, вклучувањето на децата во тој процес, неговата реализација - посебно за работата по катчињата на активност, индивидуална работа и сл.

Соработката меѓу членовите на Советот како и меѓу нив и воспитниот кадар овозможи позитивна размена на искуства по однос на сите иновативни процеси што позитивно се одрази врз реализацијата на воспитно - образовната дејност.

СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ И ВОСПИТНО-ЗГРИЖУВАЧКИОТ КАДАР

Стручната дејност во градинката континуирано се развиваше во текот на 2013/2014 година како продолжение на долгогодишната работа на тоа поле. Унапредувањето на дејноста успешно се рефлектираше во практиката, резултирано од стручното работење на соодветниот кадар во градинката, поединечно и преку стручните тела. За таа цел во ЈДГ функционираат следните стручни тела: Стручен Совет, Совет на воспитувачи и Совет на негователки.

Покрај анализата за примена на различни новини и резултати од работата со децата, Стручните совети теоретски разработуваат: одредени теми, стручна литература и периодика, сознанија од посетени семинари, трибини и сл. што се наведени во извештајот.

Членовите на Стручните совети беа редовно информирани за новините во педагошката и психолошката теорија и практика, изнесени на семинари, симпозиуми и слични средби.

Оваа година, како и до сега, членовите на Стручните совети одлучија да се спроведе опсервација на децата, за секоја група посебно, за што вработените ги разменија своите искуства на состаноците.

Позитивното работење на Стручните совети се одрази позитивно и врз реализацијата на непосредната воспитно - образовна работа со децата.

Дејноста на Стручните совети и стручното усвршување на нивните членови се реализираше според однапред усвоен годишен план со програмски роковник за наведените активности.

Стручното усвршување на кадарот се реализираше преку следните форми:

- консултација и разработка на стручна литература;
- теоретски предавања според однапред избрани теми;
- следење и анализирање на резултатите од работата;
- меѓусебна размена на искуства;
- учество во стручни форми на усвршување вон градинката;
- практично решавање на одредени ситуации;
- психолошки работилници;
- информирање за актуелни прашања и разгледување на современи стручно - научни трендови од областа на педагогијата и психологијата;
- иновирање на дејноста.

Главни полиња на делување беа:

- усвршување на непосредната работа со децата;

- евалуацијата и самовреднувањето, планирањето и реализацијето на индивидуалната работа и развој на програмата за работа;
- начинот на едукација на родителите и соработка со нив разработени низ наведените теми.

Освен наведените теми и предавачи кои ЈДГ “8 Март” ги ангажираше за потребите на стручното усвршување на својот стручен кадар, во текот на изминатата година поголем дел од воспитувачите имаа можност да проследат и стручни предавања, работилници и презентации на проекти на покана од други детски градинки.

Практичните форми на стручно усвршување претставуваат продолжение од предходната година и се во функција на развој на проектните активности и нивната реализација.

Изнесувајќи различни дилеми околу проектните активности, во рамките на Советите се одредуваат теми за проекти, се разработуваа на елементи и се формулираа развојни задачи, после што се дискутираше по однос на истото.

Наведените активности, како и други од тој вид, континуирано се спроведуваа во практиката како нови сознанија и се аплицираа нивните резултати со тенденција на усвршување.

Во текот на оваа година сите воспитувачи и негователи , директорот, како и стручните работници(педагог и логопед и дефектолог-волонтер) се стекнаа со Лиценца за извршување на дејноста во градинката.

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ДИРЕКТОРОТ НА ЈДГ “8 МАРТ” НА ОПШТИНА КИСЕЛА ВОДА ВО ГРАД СКОПЈЕ

Директорот како индивидуален работоводен орган на ЈДГ, својата работа во текот на изминатата година ја засноваше согласно законските одредби како и нормативните акти на ЈДГ, а во непосредна соработка со Министерството за труд и социјална политика на РМ, општината Кисела Вода како и со други стручни институции, воспитно - образовни асоцијации, стручни лица кои повремено и по укажана потреба беа консултирани.

Во својата работа директорот беше главен водач, организатор и координатор на целокупната работа во ЈДГ.

Конкретно за изминатава 2013/2014год. директорот на установата ги има реализирано, организирано, поттикнато, насочено и презентирано следниве активности:

1. Активно учествуваше, директно се инволвираше и практично делуваше во насока на содржинско осмислување на годишната програма за работа како и на сите други придржни планови на стручните тела и стручните работници во рамките на установата;
2. Активно учествуваше во изработката на предлог финансниот план за работа(Буџет за 2013/2014г) со давање на конкретни и издржани предлози во која насока да се инвестираат и насочуваат расположливите средства на установата;
3. Даде огромен придонес вложувајќи посебно напори за дополнително обезбедување на средства како преку МТСП на Р. Македонија така и преку општина Кисела Вода;

4. Целосно се посвети на организирање и координирање на воспитното образовната работа по групите, давајќи при тоа предност во ангажирањето на педагогот и стручните соработници сè со цел да се добие и постигне максимално добра организираност и ефикасност во работата;
5. Перманентно вршеше посети на воспитните групи комуницирајќи и соработувајќи непосредно и блисоко со вработените при тоа навремено согледувајќи ги и решавајќи ги сите новонастанати состојби;
6. Перманентно вршеше посети на објектите, при тоа непосредно комуницираше со сите структури на кадарот и на лице место или со најкусо можно одложено делување ги решаваше сите спорни или проблематични состојби;
7. Перманентно водеше сметка и вложуваше голема енергија и напор за оддржување на една добра, позитивна, спокојна и сигурна атмосфера за работа, без при тоа истата да биде нарушена од било какви наворешни влијанија или проблем. Секогаш во постигнувањето на ова цел се раководеше од мислата дека вработените кои работат со и околу децата секогаш треба да бидат спокојни, стабилни и невознемирени, а тој – директорот беше бариерата која успеваше тоа да го постигне.
8. Остваруваше задолжителни разговори, консултации, советувања со работниците со цел да се подобрат констатираните недостатоци, а да се унапредува дејноста, иницираше, координираше, насочуваше и ги следеше активностите во врска со интензивирање на воспитната функција на градинката и нејзината актуелност;
9. Активно и непоштедно се ангажираше во насока на афирмирање и презентирање на работата на установата пред надворешната јавност давајќи придонес кон создавање белег за установата како пример за добро, успешно и одговорно работење;
10. Активно учество даде во одбирањето и осмислувањето на стручните предавања за вработените со цел истите подобро да се едуираат и да се во тек со сите промени во практиката. Востостави една успешна нишка на демократичност и отвореност во работењето со кое вработените имаат можност да се почувствуваат не само како извршители, туку пред сè како креатори и творци(осмиславачи) на своето работење;
11. Даваше огромен придонес и покажа огромен ангажман околу јавното презентирање на работата, активностите, резултатите и успехите на установата на повеќето јавни гласила;
12. Во текот на годината во секое време овоможуваше прием на родители кои од најразлични побуди и потреби има потреба од разговор и консултација и при тоа во 100% разговорите завршуваа со коректна разделба, убаво упатени и разменети совети и сл. ;
13. Во секое време покажуваше подготвеност за соработка како со општината, основните училишта така и со другата градинка која работи на територија на општина Кисела Вода;
14. Активно, редовно, подготвено и одговорно се вклучуваше во работата на седници на Совет на ОКВ- по претходно доставена покана;
15. Во услови на недостаток на голема бројка на вработени (заради боледувања, попис, пензија и сл.) влезе во група во улога на воспитувач, заменувајќи го отсутниот воспитувач;
16. Во отсуство на педагогот на установата заради хируршки зафат и подолготрајно боледување, успешно ја извршување и неговата функција и работни задачи, особено со голем акцент на подготовките и реализацијата на големата приредба во ДОМ на АРМ во која учествници беа децата од големите групи (230 деца);
17. Активна работа, вклученост и ангажирање околу организирање и насочување на вработените при спроведената Ревизија на тековниот попис од страна на овластен општински ревизор;
18. Активно ангажирање и успех при истото, околу поднесени барања за намалување на достасани фактури за наплата на потрошена вода (заштеда);
19. Активно учество и помагање при реализацијата на проектот “Интеграција на еколошка едукација во македонскиот образовен систем”;
20. Максимално вложување, ангажирање и мобилизирање на вработените во насока на наплата на неподмирениот обврски на родителите;
21. Активно, креативно и прилично иницијативно работење во насока на осмислување, имплементирање и спроведување на Акционите планови за заштита на децата,

- вработените и родителите од премногу високите и ниски температури- насоки добиени од страна на Влада на Р.Македонија;
- 22. Максимално ангажирање(кое сé уште е во тек) по однос на воведување на циркулирано, електронско евидентирање на нарачки, достава и прием на роба, дистрибуирање на истата до објектите, тамошно евидентирање и сл.;
  - 23. Спроведување на постапка на поставување на бар кодови и набавка на читач на бар кодови за поефикасно, попрецизно и побрзо реализирање на постапката на попис на инвентор во установата;
  - 24. Воведување исклучително на писмена службена комуникација меѓу вработените преку користење на службени mail адреси;
  - 25. Индивидуално работеши на сопственото педагошко - психолошко стручно усвршување и учество на советувања, семинари и други стручни средби;
  - 26. Даваше неопходна помош во организирањето и реализацијето на активностите од страна на негувателите и воспитувачите, запознавање со педагошката документација и давање насоки за нејзино правилно водење и континуирано следење на нивната стручна работа. воведе и електронско водење на педагошката документација;
  - 27. Во текот на годината еднаш месечно ,а понекогаш и по потреба –интерветно, организираше реализација на Стручниот совет на градинката, ја следеше, насочуваше, поттикнуваше и координираше работата во установата –глобално;
  - 28. Во континуитет, од отпочнување со работа на објектот “Суница” с.Драчево, во соработка со стручните работници, одговорните воспитувачи со група и останатите вработени успешно креираше политика на обезбедување покриеност и функционирање на споменатиот објект, од причина што до моментот на правење на овој извештај, немаме добиено согласност од ресорното министерство за вработување на потребен број на вработени;
  - 29. Ја следеше и даваше стручна помош на одговорните воспитувачи со група во сите објекти;
  - 30. Работеше активно при изготвување на анализи, извештаи, информации и други податоци во врска со реализацијето на Програмата за воспитно - образовна дејност во предучилишното воспитание и образование;
  - 31. Ја координираше целокупната дејност ,трудејќи се и обезбедувајќи соодветни услови и материјали за спроведување на активности од новата програма;
  - 32. Перманентно вршеше увид врз финансиското, материјалното и административното работење консултирајќи се навреме со правната служба и со останатите во административниот дел при тоа давајќи соодветни насоки за реализација за понатаму;
  - 33. Перманентно иницираше и спроведуваше аналитики од најразличен тип со цел да се следат состојбите во установата пореално и понавремено;
  - 34. Активно учествуваше во подготвувањето на листата за јадење и набавувањето на храна според нормативите предвидени од Заводот за економика и домаќинство на Р.Македонија;
  - 35. Присуствуваше на сите седници на Управниот одбор, го информираше за состојбите, целокупната работа во ЈДГ и настојуваше да се реализираат донесените одлуки и заклучоци;
  - 36. Ангажирање за дисциплина и одговорност на вработените за поуспешно извршување на работните задачи, за успешно, економично и рационално работење;
  - 37. Имаше соработка со родителите вклучувајќи ги во органите на управување на ЈДГ, насочување за застапување на најадекватните форми на соработка, а исто така се организираше советодавна дејност за вклучување на родителите во одделни активности во градинката, заради подобрување на условите за работа;
  - 38. Директорот се залагаше за подобрување на општите услови за работа, просторно опремување, тековно одржување, дополнување и обновување на дидактички и основни средства за успешно изведување на воспитно - образовниот процес и целокупниот живот на детето во градинката;
  - 39. Одговорно, во текот на целата година водеше грижа за безбедноста и здравјето на вработените при работа;
  - 40. Организираше соработка со Министерството за труд и социјална политика на Република Македонија, општината Кисела Вода, Бирото за развој на образованието

на Р.Македонија, Министерството за образование на Р.Македонија , како и со многу стручни институции од посебен интерес за процесот на предучилишното воспитание и образование;

41. Даваше активен и несебичен придонес од креативен и советодавен аспект при организацијата на многубројни активности кои установата ги реализираше како домаќин како на ниво на организација така и на ниво на ОКВ и пошироко;
42. Вршеше и други пропратни работи кои произлегуваа со текот на работата ,а беа во доменот на работата на директорот.

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ПЕДАГОГОТ НА ЈДГ “8 МАРТ” НА ОПШТИНА КИСЕЛА ВОДА ВО ГРАД СКОПЈЕ

Холистичкиот пристап на развојот на детската личност , хуманистичката развојна перцепција на предучилишното образование,“Основите на програмата за воспитно образовна работа со деца од предучилишна возраст во јавните детски градинки” и документот “Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0-6 години”, како и минатата така и оваа учебна 2013/2014 година, беа основа во моето работење како педагог на градинката. Во оваа година особено се посветив на подлабоко анализирање на Стандардите за рано учење и развој и нивна имплементација во редовната воспитно образовна работа. Бидејќи градинката оваа учебна година беше една од петте градинки во Македонија (избрана од МТСП) во која се имплементираа Стандардите за рано учење и развој ,речиси во текот на целата учебна година заедно со воспитните тимови од сите објекти работев на детална имплементација од сите аспекти.

Својата педагошка работа ја обавував во сите објекти на установата,за 42 воспитно образовни групи со вкупна бројка од 1031 дете.Општа констатација за работењето во оваа година , би била мојата посветеност на подобрување на квалитетот на редовната воспитно образовната работа , редовна застапеност на проектната работа во воспитно образовниот процес во градинката и доближување на воспитно образовниот кадар на потребата од воведување на стандардите за рано учење и развој кај децата од 0 до 6 години. Во текот на целата година се обидував да ги подобрам начините на реализација на активностите, преку

редовно следење на истите и водење на листи на евиденција по извршеното следење.Исто така,довољно посветив време на индивидуално следење на децата,најчесто по указ на воспитниот кадар, кое следење исто го евидентираш во листа за индивидуално следење на дете.Следењето на децата често се вршеше во соработка со логопедот на градинката(до нивното заминување од институцијата).Соработката со семејствата се одвиваше на повеќе полиња:информационо-советодавен разговор при аплицирањето на родителите за запишување,потоа при запишување на детето,па се до секојдневните советодавно-консултативни разговори со родителите(заведено во писмени белешки),организирање на работилници со родители,организирање на заеднички посети и излети,преку моето учество во работењето на Советот на родители, што е се всушност дел од однапред планираната и осмислена педагошка едукација на родителите.

Учество во планирањето и евидентирањето на воспитно образовната работа е еден од најважните сегмети во моето работење .Како и во изминатите години, изработив: Програма за работата на педагогот,План за соработка со семејството,План за соработка со училиштата и други градинки,План за стручно усовршување на кадарот,План за работењето на негователскиот кадар,План за работата на музичарот(во соработка со музичарот)План за летни рекреативни активности,дел од годишниот извештај за учебната 2012/2013 година (делот за воспитно образовна реализација),дел од годишна програма за учебната 2013/2014 (делот за планирањето на воспитно образовната работа),План за реализација на воспитно образовни активности на Програмата "Интеграција на еколошката едукација во македонскиот образовен систем".

Оваа учебна година започна водењето и евидентирањето на општата и педагошката евиденција по нови пропишани обрасци во пишана и електронска форма и тоа :Дневник за работа на детската градинка,Главна книга за деца и Дневник на воспитна група.Јас ги водев и континуирал ги водам и заведувам првите два документа(во пишана и електронска форма), додека за Дневникот на воспитна група после проследените обуки реализираш дообуки за сите воспитувачи.

Особено важен дел во моето работење посветив на структуирање на воспитно образовните групи, во почетокот на годината, но и во текот на целата учебна година поради континуирани уписи на деца.Во врска со ова , беа и секојдневните мои ангажмани за запишување на деца во групите, и водење на апликациони листи за упис на деца , водење на состаноци на Комисијата за уписи и записници од нејзиното работење.

Во делот на **реализацијата на планот и програмата на воспитно образовната работа** во текот на целата година реализираш педагошко инструктивно советодавна работа со поголем дел од воспитувачите и со дел од негователскиот кадар.Овој дел од мојата работа ,се одвиваше низ писмена и усна форма, индивидуално и групно, а најчесто се реализираше по извршената проверка на новата педагошка документација и следење на воспитно образовните активности на воспитувачите,а истото го евидентираш во ново создадените од моја страна Писмени белешки.Во контекст на моето работење на ова поле, секој месец од учебната година изработуваш Месечни планови со повеќе пропратни прилози кои на воспитувачите им беа во контекст на збогатување на редовните воспитно образовни активности. Овдека би ги наброила сите свои пишани трудови кои се дел од месечните планови:Изработена тема "Со љубов за Скопје" со комплетни дневни планирања,"Легенда за Скопје" , "Граѓанин и селанец"текст за театарска претстава (напишани за реализација на Проектот "Скопје низ детските очи"),"Приказна за Божин"-приказна за средните и малите групи по повод обележувањето на празникот Божик,"Божикна приказна" за големите групи со иста цел како претходната,"Болната мала светулка"-приказна по серија слики за средните и големите групи , "Болното мече" за малите групи по повод одбележувањето на денот на болните-11.Февруари, "Алиса во зелената земја" сценарио за презентација на реализација на Програмата "Интеграција на еколошка едукација во македонскиот образовен систем и стекнување со највисок статус на Зелено знаме,"Ластовици"-едукативен текст за средните и големите групи,"Малата ластовичка"-стихотворба за малите групи по повод одбележувањето на 19Март-Денот на ластовиците и сценарио за реализација на завршни приредби по повод испраќање на децата во училиште под наслов " Азбука на моето детство".

Стручната едукација на воспитно образовниот процес ја извршуваш преку лична едукација(се стекнав со Лиценца за вршење на дејноста-стручен работник-педагог) – следење на нова педагошка литература, нејзина примена,проследување на педагошка литература по електронски пат (интернет), вршење на избор на детска литература за

воспитните образовните групи,вршење на избор на дидактички материјали и играчки за сите групи,стручна речиси, секојдневна соработка со директорот,со секторот за образование , спорт, култура и предучилишно образование во општина Кисела Вода и учество на семинари-работилници "Водење на педагошка документација и евидентација", "Проценка на развојните достигнувања кај децата во процесот на рано учење", "Гradeње на партнерство со родителите" (МТСП, Министерство за здравство и УНИЦЕФ канцеларија) , "Семејно насилиство врз деца и трговија со деца" (МТСП и со секторот за образование , спорт, култура и предучилишно образование во општина Кисела Вода), Педагошка трибинана тема: " Програма за рано учење и развој " (Сектор за детска заштита МТСП), "Брендирање на дејноста во јавните детски градинки" (професор на Економскиот факултет Панче Јовановски),следење на обука " Програма за развој и унапредување на свеста за значењето на културата и уметноста со цел развивање на креативниот потенцијал на најмладите и доусовршување на воспитнот образовниот кадар во областа на ликовната и драмската уметност" (Секторот за образование , спорт, култура и предучилишно образование во општина Кисела Вода и Кат продукција),посета на саемот Пертни во Белград на кој можев да проследам бројни теоретски и практични предавања на педагози и воспитувачи од регионот.

Освен преку лична едукација ,работев на стручна едукација на кадарот со цел развивање и оплеменување на целиот воспитнот образовен процес преку повеќе форми и активности. Како најважна е едукацијата на сите воспитувачи и дел од негователскиот кадар од областа на новиот начин на водење на педагошката документација и евидентација и имплементирање на Стандардите за рано учење и развој кај децата од 0-6 години .Исто така реализирајсеминар-обука за воспитувачите насловен како "Основи на демократија -пат кон граѓанско општество". Во оваа учебна година пишував текстови,стихотворби,драмски игри за детското списание "Смешко" кои текстови им беа понудени и на воспитувачите од градинката.Својата лична стручна едукација како и години наназад ја з bogатив преку евалуација и анализирање на педагошка документација која ја водам ,со акцент на менување на истата според новите измени за водење и евидентација на педагошката документација. Дел од стручната литература беше разработена, под мое менторство, од воспитувачите и истата ја презентираа пред активот на воспитувачи-најчесто на ниво на секој од објектите.

Во делот на моето , **педагошко инструктивно учество во работата на стручните органи** водев речиси секој месец состаноци на активи на воспитувачите во сите објекти и активи на негователи,истите најчесто беа со активно присуство на директорот, со однапред осмислен дневен ред и записник за реализација.

На секој состанок на Стручниот совет делував на педагошко –инструктивен начин за секоја воспитнот образовна активност во градинката.

Во оваа учебна година исто така организирајс, со помош на директорот и воспитувачите **проектни и програмски активности од различен карактер**.Поточно по иницијатива на нашата установа ,а со поддршка од Секторот за детска заштита при МТСП учествував во сите сегменти на реализација на проектот "Скопје низ детските очи"(изработка на тема и детален преглед на предлог активности),кој се реализираше во сите предучилишни институции во Скопје.Во соработка со координаторот на програмата "Интеграција на еколошка едукација во македонскиот образовен систем" работев на изготвување на интегриран воспитнот образовен план и програмски активности на истата (за која институцијата се здоби со највисок статус на Зелено знаме) и за нејзината крајна презентација напишав и искреирајсценарио под наслов"Алиса во зелената земја" во чија изведба ,во Домот на АРМ учествуваа 220 деца.Целосно ја координирајс и се вклучив во дел од реализацијата на презентацијата на програмата за"Национална стратегија за превенција на оралните заболувања кај деца до 14 годишна возраст во РМ во периодот од 2008-2018 год.",проектот "Прегратка на дар"- Дану Филантропије, Рингераја, Бимилк МТСП, Проект "Биди и ти Лино пријател Маркетинг Агенција Глобал Нет Адвртајзинг и МТСП.

Како голема предност во надградување на **условите** на моето работење , би ја нагласила особено добрата стручна соработка со директорката, која беше предуслов за моето работење, стручно надоградување и подигнување на нивото на воспитнот образовната дејност во установата.Исто така ми беше овозможена набавка на нова техничка подршка,и позитивно одговорено на речиси сите мои стручни побарувања.

Планираниот **глобален распоред по месеци** беше реализиран со делумни отстапувања поради големиот обем на административна работа и поголем број на дополнителни активности, ангажмани и трудови.

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ЛОГОПЕДОТ НА ЈДГ "8 МАРТ" НА ОПШТИНА КИСЕЛА ВОДА ВО ГРАД СКОПЈЕ

Својата работа како логопед – приправник во Јавната детска градинка "8 Март" на општина Кисела Вода во Град Скопје ја започнав на 1 Септември 2013 година. Работата се одвиваше под менторство, од страна на менторот ас.Весна Лазаровска јавен службеник, логопед во ЈЗУ "Завод за рехабилитација на слух, говор и глас" Клинички центар - Скопје. Како дел од целокупниот воспитно - образовен систем, во текот на 2013/2014 година работата се реализираше одговорно и совесно преку соодветно планирање, програмирање, евидентирање и евалуирање на работата. Нејзините резултати прегледно ќе бидат изложени во натамошниот текст на извештајот. Основната дејност –рехабилитација на децата со говорни отсталувања се остваруваше преку: детекција, опсервација, реализирани тестирања, логопетски вежби кои вклучуваа употреба и развој на моториката, аудио-визуелниот систем и когнитивните способности, се со цел да се достигнат стандардите, односно, реалните говорно-јазични очекувања и нивните способности за возраста.

Во текот на 2013/2014 акцентот на работата беше ставен на големите групи од предучилишна возраст (5-6 години). Исто така не беше исклучен и разговорот со родители, давање на насоки и стручни мислења, како и логопетски прегледи на деца од другите групи кои се на помала возраст.

Својата работа како логопед ја извршува 6 работни часа во текот на денот со престој според даден распоред за објектите во ЈДГ "8 Март"

- Објект "Расадник"
- Објект "Пржино"
- Објект "Пеперутка 1"
- Објект "Пеперутка 2"
- Објект "Суница" како и
- Група во други просторни услови "Зеленика"

Како стручен работник, од вкупниот број на 28 воспитни групи од делот градинка, работев со 11 воспитни групи, односно со големите групи од предучилишна возраст. Мојата работа беше концентрирана претежно на големите групи, или вкупно 149 деца со отстапување во Вербалната Комуникација. Општата констатација за работењето во оваа година, би била мојата посветеност за подобрување на говорот и надминување на говорно-јазичните отстапувања. Во текот на целата година се обидував да ги подобрам начините на изведување на логопетските вежби, преку редовно следење на нивното влијание врз подобрување на говорот на децата. Мојата работа освен тоа што се извршуваше во мала група по 2-3 деца со полесни отстапувања во говорот исто беше насочена и кон индивидуално следење и индивидуална работа со децата со потешки или комбинирани отстапувања во Вербалната Комуникација. Следењето на децата најчесто се вршеше во соработка со педагогот на градинката како и на дефектологот (по неговото доаѓање во институцијата). Соработката со директорот и соработка со воспитниот кадар исто така беше особено значајна. Одржувајќи средби со воспитниот кадар за запознавање со улогата и работата на логопедот во установата и давање на едукативен материјал кои ќе им помогне при препознавање на отстапувањата во говорот. Соработката со родителите се одвиваше уште при соопштувањето дека нивното дете има потреба од логопед. Таа се одвиваше низ средби, разговори, давање на насоки и запишување на вежби за применување на истите и дома, консултации и упатувања до соодветните институции по потреба.

Учествувато во систематскиот преглед спроведен од страна на тим на логопеди од ЈЗУ Завод за рехабилитација на слух, говор и глас, при Клинички центар продонесе исто така во мојата работа бидејќи, се испитуваше и состојбата на слухот кој е особено важен кај децата со отстапување во говорот. Мојот дел од прегледите продолжи со пополнување на досиеата каде што се внесуваат податоци за видот на отстапувањата во говорот и падот на слух, кај оние деца кај кои беа утврдени.

Планирањето на вежбите е исто така многу важен сегмент од моето работење. Реализација на планот и програмата на логопедот преку текот на целата година се остваруваше преку примена на вежбите од програмските подрачја. Тука би ги наброила следните програмски подрачја:слушање и внимание, развој на графомоторика, развој и рехабилитација на говор, развој и рехабилитација на јазик. Во контекст на моето работење во учебната година освен програмата, за секој месец од учебната година изработував Месечни планови и извештаи, водев дневна евиденција за работата, по потреба изработував и писмени белешки. Во текот на оваа учебна година

освен работата со децата со говорни отстапувања од големите воспитни групи не беше исклучена и работата, советувањето и средбите со родителите на децата од средните или малите групи по барање на родителите или укажување на воспитувачите дека има потреба од проследување од страна на логопед.

Начин (метод) на евидентирање и сумирање на постигнатото од работата во текот на учебната година беше реализиран преку: спроведените тестирања кои служат како споредбени податоци за состојбата на децата на почетокот и на крајот на учебната година, водењето на евиденција за присуност на децата во период на мојот престој во секој објект , работното време во сооднос на големиот број на деца кои имаат потреба од вежби, соработката со родителите, посебниот третман, упорноста и потребата од вежби кои барат подолг временски период кој зависи од видот и степенот на отстапувањето во говорот. Според евалуацијата изработена на крајот на учебната година, се воспоставија следните податоци:

- бројот на деца беше променет од 149 на 136, останатите беа испишани во текот на учебната година

Стручната едукација ја извршуваја преку лична едукација:стекнување на Лиценца за вршење на дејноста - стручен работник-логопед, специјализација на Медицинскиот факултет во Скопје (отсек: клинички логопед-специјалист), преку посета на семинари, обуки и едукативни работилници, како и преку консултации, разговори и размена на стручни мислења со менторот.

Како стручен работник и дел од Стручниот совет секој месец присуствуваја на состаноците, давав усен извештај за состојбата на децата и активностите што се реализирале изминатиот месец.

Учествуваја во обуката "Консултативна и едукативна подршка во превенција на раните развојни нарушувања, кај деца од 1 година до поаѓање во училиште", едукативната работилница на тема "Раст и нарушување на растот", обука за "Заштита и безбедност при работа" семинар за "Семејно насилиство врз деца и трговија со деца", семинар "Основи на граѓанско воспитание". Исто така бев одговорно лице и учествуваја во проектот- акцијата "Подари книга" која организирана од страна на МТСП наменета за лица кои се евидентирани во системот на социјална заштита во Р.Македонија.

ФИНАНСОВА И ТЕКОВНА ПОЛИТИКА НА УСТАНОВАТА

ЈДГ "8 Март" на општина Кисела Вода во град Скопје, во врска со финансiovата и тековна политика на работа во текот на изминатата 2013/2014 година се состоеше од неколку сегменти и тоа:

- **Финансова и тековна политика во насока на обезбедување на редовна и квалитетна исхрана за децата кои ги згрижуваме;**

Установата во текот на целата година големо внимание посветува на реализацијата на текот и постапката на прибирање средства од родителите кои по пат на уплатници треба да ги подмируваат обврските за престој на нивните деца. Како и минатата година, така и оваа продолжија проблемите од аспект на нередовно плаќање на обврските кон установата.

Во овој период, кога веќе се привршува изработка на годишниот извештај, може да се потврди фактот дека има ефекти од постапката на обновување на договорите и дека родителите во голем процент ги подмирија заостанатите обврски.

За оние деца за кои до 15.09.2010г. нема да бидат подмирени долговите, установата има право, и истото ќе го искористи, да не го продолжи договорот со родителите, а на нивно место ќе бидат повикани деца кои се на листа на чекање за упис во градинка.

Навременото обезбедување на овие средства е непосредно врзано со задоволување на потребата за квалитетна исхрана на децата за што сметаме дека е на едно високо ниво.

Покрај големата општа криза во чии рамки функционира установата, во целиот изминат период бројот на оброците кои дневно им се дава на децата не се намали, што значи и во иднина децата ќе добиваат: појадок, прва-овошна ужинка, главен оброк и втора ужинка.

За почетокот на оваа учебна година, како и минатата за децата во чест на 1.ви септември и празникот 8.Септември беше обезбедено дополнително почастување што секако дека за нив е голема радост и задоволство.

Постојано сме во комуникација со институции чија што работа е непосредно врзана со добрата и квалитетна исхрана на децата што секако дека нй дава голема помош во насока на тоа да можеме да се одлучиме што е тоа најдоброто и најквалитетното кое би го понудиле на нашите деца.

Установата во целост во текот на годината одвојуваше доволно средства со цел да обезбеди редовна и квалитетна исхрана за децата;

Финансова и тековна политика во насока на тековно-инвестиционо одржување на објектите;

Појдовно од три основни предуслови:

- Скратен буџет на наменската сметка "903" ;
- Ограничена можност за инвестирање заради преголемата оптовареност на буџетската самофинансирачка сметка "787"; и
- Енормно ниската цена за престој на деца во градинка , установата во текот на целата измината година благодарение на добрата организација на работа, чувството на добро и планирано менаџирање со скромните расположливи средства, успеа да направи и спроведе најголем дел од планираните јавни набавки кои во продолжение ќе бидат презентирани:
  1. Варосување на централната кујна во објект"Расадник"
  2. Перманентно тековно одржување на зградите (објектите) кои се под управа на установата;
  3. Перманентно тековно одржување на опремата во градинката;
  4. Тековно одржување на мебелот во градинката;
  5. Тековно одржување на возниот парк на установата(особено заради голема амортизираност на возилата со кои ,пред се се транспортира храна)возилото"Фиат Добло" многу често се носеше на поправки.Особено во моментов не вознемирува состојбата на детектиран дефект на електрониката и целосната ел. инсталација во возилото, за која состојба со посебни напори се обидуваме да најдеме решение од причина што договорот за сервисирање на товарните возила нй е на исцрпување.
  6. Тековно одржување на објектите со сукцесивни набавки на други материјали во текот на годината;
- **Финансова и тековна политика по однос на создавање на добри и квалитетни услови за престој во градинката;**

Установата и оваа година посвети големо внимание кон создавање на подобри услови за престој на децата но и за работа на вработените. Особено се обрна внимание кон :

1. Опремување на кујните со потребна опрема – ситен инвентар;
2. Опремување на занималните со играчки и други нагледни средства;
3. Опремување на администрација со нови лап топови;
4. Опремување на новоотворениот објект "Суница";

МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

Материјалните трошоци на установата се потреби кои се јавуваат во секојдневното работење и кои се трудиме максимално да ги задоволуваме, се разбира во рамките на потребното и реалното.

Имено, во рамките на материјалните трошоци кои установата мошне ревносно, редовно и без никакво доцнење, како и за се друго, го подмирува по однос на добавувчите во текот на годинава се појавуваат следниве:

1. Набавка на средства за хигиена;
2. Набавка на канцелариски материјали;
3. Набавка на други материјали;
4. Набавка на ситен инвентар;
5. Набавка на медицински материјал;
6. Набавка на комунални трошоци (струја ,вода,губретарина, телефон)**
7. Набавка на бензин и уље;
8. Набавка на одржување на возилата;
9. Набавка на опрема;
10. Набавка на климатизери(инвертори);
11. Набавка на обувки и униформи;
12. Набавка на регистрација на возила;
13. Набавка на сервисирање и одржување на возила;
14. Набавка на храна;
15. Набавка на санитарни прегледи;
16. Набавка на здравствени прегледи на вработените;
17. Набавка на елаборате за безбедност при работа на вработените

** По однос на подмирување на обврските за потрошена ел. енергија, вода и комунална такса-губретарина, установата уште пред отварањето на објект "Суница" во с. Драчево сугерираше и бараше Советот на општина Кисела Вода во чија надлежност е и оваа проблематика, да го дефинира статусот на делот од објектот кој сега го сочинува објектот "Суница" а инаку е дел од простор со кого до отварањето на овој објектрасполагаше ОУ "Св. Климент Охридски".

По сугестија и барање на овластениот ревизор на општина Кисела Вода Г.ин Благоја Илиевски, директорот на ЈДГ"8 Март" на општина Кисела Вода во град Скопје ја иницираше целокупната постапка околу ревидирање на направените трошоци особено по основ на електришна енергија и со посредство на комисија во чиј состав имаше и преставник одлокалната самоуправа се дефинираше некој износ на зголемена потрошувачка на ел енергија во споредба со вообичаената, за која се дефинира став дека ја има потрошено ЈДГ"8 Март".

Став на ЈДГ"8 Март" на општина Кисела Вода во град Скопје е дека и двете институции во случајов се општински т.е општина Кисела Вода им е основач и дека училиштето и досега потрошувачката на ел.енергија ја подмирува преку средства кои се транфер во рамките на блок дотациите и кои им се веќе вкалкуирани во нивниот буџет за 2013/2014г. Од причина што училиштето не трошело средства од својата самофинансирачка сметка, многу логично и очекувано е да не се бара од ЈДГ"8 Март" на општина Кисела Вода во град Скопје да се "раздолжува "кон ОУ."Св. Климент Охридски". По однос на овој се уште отворен проблем бараме поддршка од Советот на општината и надлежните комисии во негови рамки се во интерес на доброто работење и соработување на двете засегнати институции.

Установата, во меѓувреме ја продолжи процедурата за поставување на броило за евидентирање на потрошувачката на ел. енергија и од моментот на поставување на истото ќе ја превземе обврската за редовно подмирување на потрошена ел.енергија.

ВД Директор

Снежана Кливановска

Соработник при изработка на
документот
Мира Ѓорѓиевска- педагог

